

brat *frančišek* 4

Prava politika se ukvarja
z ljudstvom in za njegov blagor.
Prepogosto vidimo, kako se mnogi
politični voditelji »prikupujejo«
ljudem, da bi jih z nešteto
obljubami pridobili na svojo stran.
Ti niso »ljudski«,
temveč so zgolj »populisti«.

- Najboljša politika
- Celostna ekologija
- Memoriale propositi 1221

Urednikova beseda

4 Frančiškova duhovnost

VSI SMO BRATJE

6 Naša evangelizacija

SKRB ZA NAŠ SKUPNI DOM – kateheze OFS

10 Členimo Vodilo

26. člen

Memoriale propositi, 1221

Kako živeti vrednote memoriale propositi danes

21 Frančiškov svetni red

Kot ljudje smo res u-Bog-i

Elizabeta Portugalska

28 Iz naših družin

Knjižni sejem

Lepota obljub tretjega reda

30 Živi rožni venec

Žetev

32 Iz Frančiškovih logov (revij)

Frančiškov prijatelj

Med nami

34 Mladi Frančišku

Frančišek se sreča s Klaro

35 Pravičnost in mir

Prošnja naše sestre Cvetke k Sveti Tereziji

Deteta Jezusa v času epidemije

36 Korenine in sadovi

Javier Garrido: Rožice sv. Frančiška (63)

38 Sveta dežela

Sveta dežela: korenine vere in Cerkve

Romanje v Sveto deželo

Romanje v Assisi, Greccio, La Verno

46 Razvedrilo

Babičino pecivo z marmelado

Nagradna razrezana uganka

Brat Frančišek – ISSN 1408-0192.
GLASILO FRANČIŠKOVEGA SVETNEGA REDA
(OFS) V SLOVENIJI.

Revija izhaja šestkrat letno.
Spletni arhiv: www.ofm.si/zbef/revija_BF

Izdajatelj:

Založba Brat Frančišek, Prešernov trg 4,
SI-1000 Ljubljana, Slovenija, www.ofm.si/zbef/

Za založbo:

Miran Špelič OFM

Člani uredniškega odbora:

Janez Papa OFM (odgovorni urednik)
Fani Pečar OFS (glavna urednica)
Peter Skoberne OFS (naslovnica)
sestre FMM (Naša evangelizacija)
Metod in Mateja Trajbarič OFS (Frančiškov svetni red);
Prispevke za rubriko OFS pošljite na e-pošto: revija.bf@fsr.si
Gregor Pavlič OFS (Razvedrilo)
NS FRAMA (Mladi Frančišku)
Fani Pečar OFS (Pravičnost in mir)
Miran Špelič OFM (Korenine in sadovi, Naše knjige)
Peter Lavrih OFM (Sveta dežela)

Logotip rubrik:

Aleš Porenta

Fotografije:

Internet, arhiv revije BF

Oblikovanje in priprava:

Tina Bruno, Založba Brat Frančišek

Tisk: ABO Grafika d.o.o., Ljubljana

Naklada: 2.700

Naslov uredništva:

Ul. škofa Maksimilijana Držičnika 7, SI-2000 Maribor
tel.: 02-22-85-113
E-mail: revija.brat.francisek@ofm.si

Rokopisov in slik ne vračamo.
Revija se vzdržuje s prostovoljnimi prispevki.

Člani FSR nakazujte prispevke na:

Narodni svet FSR Slovenije,
Prešernov trg 4,
SI-1000 Ljubljana

TRR SI56 0430 2000 3307 102, NOVA KBM d.d.;

sklic na 00 700-21.

ali

Člani ŽRV nakazujte prispevke na:

Založba Brat Frančišek,
Prešernov trg 4,
SI-1000 Ljubljana

TRR SI56 6100 0001 2574 166, Delavska hranilnica d.d.;

sklic na 00 700-21.

Glasilo izhaja z dovoljenjem cerkvenih oblasti.

Gospod naj ti podari mir!

Junjska vročina je nadoknadila vse pomanjkanje toplih sončnih žarkov v mesecu maju in naznala dolgo vroče poletje. S poletjem je prišlo tudi občutno izboljšanje epidemiološke slike koronavirusa, vendar ostanimo pozorni in dosledni pri upoštevanju vseh ukrepov.

V četrti številki revije Brat Frančišek je v rubriki *Frančiškova duhovnost* predstavljeno razmišljanje minoritskega provincialnega ministra p. Igorja Salmiča o petem poglavju »Najboljša politika« okrožnice papeža Frančiška *Vsi smo bratje*, v katerem papež predstavlja eno od najbolj dragocenih oblik ljubezni, ker je v službi skupnega dobrega.

Kateheze OFS nam tokrat spregovorijo o celostni ekologiji, da bi čimbolj omejili osebno porabo ter bi mogli bolje deliti duhovne in materialne dobrine z brati in sestrami, posebno z najbolj ubogimi.

Ob obletnici Vodila OFS še naprej členimo sedanje vodilo, tokrat pa je na voljo tudi prvotno vodilo izpred 800 let, ter razmišljanje, kako lahko živimo njegove vrednote še danes.

Ne spreglejte pogovora s kapucinskim bratom Jožkom Smukavcem, ki je med kapucini odgovoren za Frančiškov svetni red.

Med znanimi člani OFS bomo srečali Elizabeto Portugalsko, ki je v svoji nesebični ljubezni in krščanskem usmiljenju skrbela tudi za nezakonske otroke svojega moža, ki se je na koncu ob njenih molitvah in zgledu tudi sam spreobrnil.

V rubriki *Žetev*, ki povezuje vse člane Živega rožnega venca, najdete nove spodbude p. Krizostoma Komarja OFM in razmišljanje Berte Golob.

Svetodeželska rubrika prinaša nadaljevanje razmišljanja p. Frédérica Mannsa OFM o romanju ter vabilo na romanje v Sveto deželo in v Assisi, Greccio in La Verno.

Tokratne Pozabljene spretnosti nam obudijo spomin na t.i. Babičino pecivo.

Naj vas v teh vročih poletnih dneh večkrat spremlja osvežilen piš vetra!

Vse dobro! br. Janez Papa

VSI SMO BRATJE

V letu 2021 v rubriki Frančiškova duhovnost spremljamo razmišljanja ob okrožnici papeža Frančiška »Vsi smo bratje« (Fratelli tutti), ki je izšla v Assisiju na predvečer praznika sv. Frančiška Asiškega, 3. oktobra 2020. V četrti številki je pred nami peto poglavje, v katerem papež predstavlja eno od najbolj dragocenih oblik ljubezni, ker je v službi skupnega dobrega.

Najboljša politika

V petem poglavju okrožnice *Vsi smo bratje* papež Frančišek predstavi lastno vizijo politike. Ob tem se zelo dobro zaveda, da se o njej ne govori ravno pozitivno, kar nakaže že v prvem poglavju: »Politika ... ni več zdrava razprava o dolgoročnih razvojnih načrtih za vse in za skupno blaginjo, temveč le besedovanje o kratkotrajnih vsečnih potezah, ki jim je edini cilj uničenje drugega« (št. 15). Kljub temu papež ne izgublja zaupanja, saj je prepričan, da je politika še vedno najbolje organiziran način, kako delati v korist vseh. Nadene ji lastnosti, za katere ne bi nikoli mislili, da so povezani z njo: »Politika ... je ena najdragocenejših oblik ljubezni do bližnjega, ker išče skupno dobro« (št. 180). Politika in ljubezen do bližnjega, zelo zanimiva kombinacija. V tem poglavju papež kar nekajkrat preseneti z izrazi, ki jih neposredno povezuje s politiko: družbeno prijateljstvo, politična ljubezen (izraz, ki ga je poznal že Pij XI.), nežna ljubezen itd. Ljubezen do bližnjega je zanj celo duhovna srčika politike (št. 187).

Tako razumljena politika, ki se razlikuje od tiste, ki jo poznamo iz družbenih

medijev, je organizirani »podaljšek« človeške ljubezni do bližnjega, hkrati pa je tudi zelo konkretna: »Če pomagamo starejšemu človeku pri prečkanju reke – to je resnična ljubezen –, politik poskrbi za most, in tudi to je ljubezen« (št. 186).

Papež pa se ne ustavlja le ob ugotavljanju dejstev in ob idealih, temveč ponudi tudi konkretna sredstva, kako politiki pomagati, da bo omogočila razvoj svetovne skupnosti, v kateri bi vladala vesoljno bratstvo in družbeno prijateljstvo vseh ljudstev in narodov (prim. št. 154). Dva poudarka:

1. Prava politika se ukvarja z *ljudstvom* in za njegov blagor. Prepogosto vidimo, kako se mnogi politični voditelji »prikupujejo« ljudem, da bi jih z nešteto obljubami pridobili na svojo stran. Ti niso »ljudski«, temveč so zgolj »populisti«. Populisti imajo

le abstraktno idejo o ljudstvu, a ga ne želijo vključevati v procese odločanja. Papež predlaga pri tem dva konkretna načina delovanja politike: 1) vključevanje t.i. ljudskih gibanj, ki povezujejo nezaposlene, prekarne in še druge delavce (št. 169). Ti morajo biti ne le predmet politike, temveč njihov sestavni del. Politiki ne smejo le odločati o revnih, temveč skupaj z njimi. 2) Glede na trenutno šibko mednarodno politiko papež vidi rešitev v razvoju močnejših mednarodnih ustanov, ki bi nepristransko odločale na podlagi sporazumov med nacionalnimi vladami. V tem smislu bi bila po njegovem nujno potrebna reforma Organizacije združenih narodov, da bi učinkoviteje spodbujala večstranske meddržavne sporazume, ki bi bolje od dvostranskih zagotavljali skrb za skupno dobro in za varovanje najšibkejših držav (št. 170-174).

2. Politika mora imeti jasno *dolgoročno vizijo*. Politika sloni na soglasju ljudstva, zato njeni vodilni ljudje pogosto iščejo hitre in vsečne rešitve, kako bi bili ponovno izvoljeni. A v ozadju so velika vprašanja, ki zahtevajo dolg proces. Morda bomo mi pričeli kak proces, ki ga bodo dokončali drugi. Gre za dalj-

novidno politiko, skrb za dolgoročno skupno dobro. V tem duhu prevladuje prepričanje, da nobeno delo, ki se stori z ljubeznijo, pa četudi ne bomo videli rezultatov, ne bo izgubljeno. Misel na prihodnje rodove sicer ne prinaša volilnih glasov, vendar jo zahteva pristna pravičnost. »Zemlja je posojilo, ki ga prejme vsak rod in ga mora izročiti naslednjemu rodu« (št. 178). Tu gre za jasen premik miselnosti politike od »jaz« k »mi«, in ti »mi« so tudi tisti, ki se še niso rodili. Kakšna lepa odgovornost!

Kako lahko papeževo vizijo o politiki povežemo z našo konkretno izkušnjo? Če bi namesto izraza »politika« vstavili besedo »redovna skupnost« ali »Frančiškova družina«, bi bili nagovorjeni v prvi osebi: »Redovna skupnost/Frančiškova družina je ena najdragocenejših oblik ljubezni do bližnjega, ker išče skupno dobro.« Ali verjamem v to? Bodimo dobri »politiki« v okolju, kjer smo poklicani h konkretni ljubezni do bližnjega, tudi do tistega, ki nam je morda najbolj zoprni ali nasproten. Pravi politiki bomo namreč postali takrat, ko bomo dobro delali tudi našim sovražnikom.

p. Igor Salmić,
provincialni minister OFMConv

SKRB ZA NAŠ SKUPNI DOM – kateheze OFS

Pred dobrimi petimi leti (leta 2015) je papež Frančišek podpisal dokument *Laudato si'* (Hvaljen, moj Gospod), ki predstavlja nov korak v družbenem nauku Cerkve in zemljevid za izgradnjo pravičnejše družbe, zmožne varovati človeško življenje in celotno stvarstvo. Ob tej okrožnici so nastale kateheze, ki jih bomo pregledali v letošnjih številkah Brata Frančiška. Smiselno je, da vzporedno z njimi ponovno preberemo tudi samo okrožnico, ki jo lahko najdemo v slovenščini na svetovnem spletu.

CELOSTNA EKOLOGIJA

Svetopisemski odlomek Gal 5,16-26

Pravim torej: živite v Duhu in nikakor ne boste stregli poželenju mesa. Kajti meso si želi, kar je zoper Duha, Duh pa, kar je zoper meso. Ta dva si namreč nasprotujeta, da ne bi delali tega, kar hočete. Toda če se daste voditi Duhu, niste pod postavo. Sicer pa so dela mesa očitna. To so: nečistovanje, nečistost, razuzdanost, malikovanje, čaranje, sovražstva, prepirljivost, ljubosumnost, jeze, častihlepnosti, razprtije, strankarstva, nevoščljivosti, pijančevanja, žretja in kar je še takega. Glede tega vas vnaprej opozarjam, kakor sem vas že opozoril: tisti, ki počenjaajo takšne stvari, ne bodo podedovali Božjega kraljestva.

Sad Duha pa je: ljubezen, veselje, mir, potrpežljivost, blágost, dobrotljivost, zvestoba, krotkost, samoobvladanje. Zoper te stvari ni postave. Tisti, ki pripadajo Kristusu Jezusu, so križali svoje meso s strastmi in poželenji vred. Če živimo po

Duhu, tudi delajmo po Duhu. Nikar ne iščimo prazne slave s tem, da drug drugega izzivamo in drug drugemu zavidamo.

Člen Vodila in/ali Konstitucij OFS – Konstitucije OFS člen 15,3

Sestre in bratje OFS naj se trudijo, da bi čimbolj omejili osebno porabo, da bi mogli bolje deliti duhovne in materialne dobrine z brati in sestrami, posebno z najbolj ubogimi. Zahvaljujejo naj se Bogu za dobrine, ki so jih prejeli, in naj jih uporabljajo kot dobri upravitelji in ne kot gospodarji.

Razmišljanje

Papež Frančišek v okrožnici *Laudato si'* (Hvaljen, moj Gospod) spregovori tudi o celostni ekologiji. V četrtem poglavju spregovori o tem, kako dragoceno je zavedanje povezanosti ekosistemov med seboj. Sveti Frančišek bi to povedal takole: vsaka od Boga ustvarjena stvar ti je brat ali sestra. Bratje bacili, sestre obrečne rastline, bratje oblaki, sestra fotosinteza, brat arktični led, brat močvirje, brat gozd, sestra livada, sestra bolnišnica ... Vsaka od teh stvari ima svojo osnovno vrednost sama v sebi in potem še dodatno vrednost v tem, da sodeluje pri delovanju stvarstva. To je zdaj kar pomembna misel. Si predstavljate, kako pomemben je vsak del narave, vključno s človekom. Najmanjše in največje stvari se med seboj povezujejo in tvorijo, kot rečemo danes, ekosisteme. Ti skrbijo, da svet tak, kot je, obstaja in funkcionira.

Papež Frančišek poudari: »Ko to doumejo, se mnogi ljudje zopet zavedo, da živimo in delamo v stvarnosti, ki nam je bila podarjena.« Zato pa moramo za

te darove skrbeti, da se nam ohranijo. Potem pa ob vse te stvari trči ekonomija. Tvoja želja, da bi čim lepše živel. Mi to hitro povežemo z denarjem, hrano in hišo, pa še z dopustom ...

Pa tukaj ni samo narava, je tudi zgodovinska, umetniška in kulturna dediščina. Kaj vse smo že lepega uničili, da smo pridobili večje in boljše. Kaj vse smo nehali početi, da nam je lažje. Tudi moliti, med drugim.

Nemogoče je izstopiti iz vlaka razvoja, pravi papež. Vendar ni nemogoče, da ekonomski razvoj, ki želi vse na hitro in poceni, stopi na ta vlak razvoja z roko v

roki z naravo in kulturo, arhitekturo, in zakaj ne, skupaj z vero.

Temu papež pravi celostna ekologija. Ta ponižnost, da nekaj, kar je in je lepo, lahko obstane kljub temu, da imam jaz svoje načrte in želje. Še več, da to lahko pripomore k razvoju.

»V nekaterih krajih, na primer, kjer so pročelja stavb zelo slaba, ljudje skrbno urejajo notranjščino svojih bivališč ali pa se odlikujejo po prisrčnosti in prijateljstvu do bližnjih,« pravi papež v okrožnici str. 39, 147.

Sodobna ekonomija bi rada ves svet potisnila v šablono. To se vidi v trgovskih

centrih, ki so kljub raznolikosti planeta povsod enaki. Lidl je Lidl v Sloveniji in enak v Rusiji. Takšne šablone pa ne preprečujejo revščine na svetu in med nami. In dejstvo o neizmernem dostojanstvu reveža v luči Boga nas kliče tudi k tej ravni skupne blaginje.

Motor ekologije pa je za nas vprašanje: Kakšen svet želimo podariti našim zanamcem? Kaj lahko podarimo naši generaciji? Lahko se vprašamo, pravi papež Frančišek: Čemú smo na svetu? Čemú smo prišli na svet? Čemú delamo in se borimo? Čemú nas zemlja potrebuje? Tako ne odgovarjamo le našim zanamcem, ampak tudi dostojanstvu nas samih.

Za premišljevanje

Glede na prebrani odlomek Svetega pisma iz Pisma Galačanom naštej nekaj sadov Duha in nekaj sadov mesa, ki jih živiš skupaj z ljudmi tvoje ulice oziroma vasi.

Kakšen je vaš kraj? Če je onesnažen, zakaj je onesnažen? Če je odtujen, zakaj je odtujen?

Kje vidite možnosti razvoja vašega kraja, ki bi bile dobre za naravo, kulturo in družbo?

Molitev

Skavtska molitev (Roža Gantar)

Gospod!
Rad si imel naravo.
Najrajši si govoril ljudem na prostem.
Po zadnji večerji si se umaknil med oljčne nasade,
da bi se tam pripravil za trpljenje.
Opazoval si brezskrbno življenje ptic.
Občudoval si bele cvetove lilij.
Z veseljem si hodil med polji
in s spoštovanjem jemal v roke žitno klasje.

V mladikah vinske trte si videl čudovit primer
naše povezanosti s teboj.

Vedel si, katero drevo bo rodilo dober, katero slab sad.

Nisi se bal viharja na morju.

Reševal si ovce, ki so se zapletle v trnje ali padle v prepad.

Tudi nas ubija življenje v mestu, pločevina avtomobilov in beton stolpnice.

Želimo si v naravo.

Daj, da jo bomo znali opazovati in ljubiti tako kot ti.

Daj, da nas bo vsak delček narave spominjal na Nebeškega očeta, na njegovo vsemogočnost, modrost, lepoto, dobroto in ljubezen.

Daj, da nam bo pogled na življenje v naravi

pregnal skrbi za jutrišnji dan!

Daj, da se bomo na sprehodih in izletih spominjali tudi tebe, tvojih čudovitih besed in prilik in bomo postajali vedno boljši in plemenitejši ljudje. Amen.

26. člen

24. junija 1978 je papež Pavel VI. potrdil novo Vodilo OFS in leta 2018 smo praznovali 40-letnico tega dogodka. Eden od rezultatov je tudi nova rubrika v Bratu Frančišku (in na spletni strani OFS) Členimo Vodilo, kjer so na kratko razloženi posamezni členi Vodila. Za razlage skrbi s. Mojca Špende.

Zadnji člen Vodila še enkrat poudari pomembnost povezanosti OFS s prvim redom in s sestrami klarisami. Kljub temu, da so srečanja bratstev lahko brez duhovnega asistenta, če ta iz kakršnega koli razloga manjka, pa čutimo, da z njim lažje stopamo po Frančiškovi poti.

Duhovni asistent mora imeti dva darova: sposobnost in pripravljenost. Poznati mora OFS, njegovo mesto v Cerkvi, imeti mora ljubezen do tretjega reda, željo, da mu stoji ob strani, da se mu da na razpolago. Vodilo nas spodbuja, da naj za večjo zvestobo karizmi prosimo redovne predstojnike za pastoralni obisk ter odgovorne na višji ravni za bratski obisk. Ti obiski naj ne bodo vezani na volitve, temveč naj bodo umeščeni v čas

med triletnim mandatom vodstva, ob obisku pa naj pride do pogovora glede različnih vprašanj, težav, izboljšav, ...

Vsekakor se v naši bratstvih ta praksa izvaja le redko, če sploh kdaj. Vzrokov je lahko več, med drugim ta, da preprosto premalo beremo in premišljujemo zadnje člene Vodila. Hkrati Vodilo v tem členu bratstva izziva, naj se ne zaprejo sama vase in se ne zadovoljijo s svojo povprečnostjo. Bratstvo naj se v svoji ponižnosti vedno obrača na tiste, ki mu lahko nudijo pomoč.

Dragi bralci, povabim vas, da se v tem mesecu v svojih molitvah posebej spomnimo naših svetov bratstev ter bratov in sester na pokrajinskih ravneh in na narodni ravni s prošnjo, naj sledijo Svetemu Duhu, in z zahvalo za njihov čas in podpora.

MEMORIALE PROPOSITI, 1221

Izvirno besedilo vodila Memoriale propositi se je izgubilo, spodnje je zgolj splošen približek, ki temelji na kasnejšem Vodilu Supra Montem iz leta 1289 in določa spokorno prakso tistega časa.

Bratom in sestram!

V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha. Amen.

Spomenica tega, kar je bilo predloženo kot pot (Memoriale propositi) spokornim sestram in bratom, ki živijo v svojih domovih, in se je začela leta Gospodovega 1221.

POGLAVJE I: VSAKDANJE ŽIVLJENJE

Moški, ki pripadajo temu bratstvu, se naj oblačijo v skromno, neobarvano obleko, katere cena ne sme presegati šest ravenških novcev po laktu, razen če ni očitnega in nujnega razloga, da se odobri spregled. Pri omenjeni ceni je treba upoštevati tudi širino in debelino obleke.

Nosijo naj zgornja oblačila in krznene plašče brez odprtega vratnega izreza, zašite skupaj ali vsako posebej, vsekakor pa zavezane, ne odprte, kot jih nosijo posvetni ljudje; rokave naj nosijo zaprte.

Sestre naj nosijo vrhnje oblačilo in tuniko iz blaga enake cene in skromne kakovosti; ali pa naj imajo vsaj ob zgornjem oblačilu še belo ali črno podobleko brez ogrinjala, katere cena ne sme presegati dvanajst denarjev iz Pise po laktu. Glede cene in nošenja krznenih plaščev se lahko dobi spregled z ozirom na položaj ženske in na krajevne navade.

Naj ne nosijo svilenih ali barvanih tančic in trakov.

Tako bratje kot sestre naj imajo samo krznena oblačila iz jagnječje volne. Dovoljeno je, da imajo usnjene torbice in pasove, šivane na preprost način brez svilene niti, in nobenih druge vrste. Tudi druge nepotrebne okraske naj glede na razsodbo vizitatorja odložijo.

Naj ne hodijo na neprimerne zabave niti na predstave ali ples. Naj ne dajejo darov igralcem in prepovejo tako darovanje tudi svojemu gospodinjstvu.

POGLAVJE II: VZDRŽNOST

Vsi se naj vzdržijo mesa, razen ob nedeljah, torkih in četrtek oz. zaradi bolezni ali šibkosti, tridnevnega puščanja krvi, na potovanjih ali zaradi posebno velikega praznika, kot so: tridnevno praznovanja božiča, novo leto, epifanija - Gospodovo razglasenje, tridnevno praznovanja vstajenja - velika noč, praznik apostolov Petra in Pavla, praznik Janeza Krstnika, vnebovzetje slavne Device Marije, slovesnosti vseh svetih in praznik svetega Martina. V drugih dneh, ko ni posta, lahko jedo sir in jajca. Ko so

v samostanskih domovih z redovniki (kleriki), naj jedo, kar jim postrežejo. Razen slabotnih, bolnih in tistih, ki potujejo, naj bodo zadovoljni z obedom in večerjo. Zdravi naj bodo zmerni pri jedi in pijači.

Pred vsakim obrokom naj zmolijo Gospodovo molitev, prav tako po obroku, in naj se zahvalijo Bogu. Drugače naj zmolijo tri očenaše.

POGLAVJE III: POST

Od velike noči do praznika vseh svetih naj se postijo ob petkih. Od praznika vseh svetih do velike noči naj se postijo ob sredah in petkih, vendar še vedno upoštevajo ostale poste, ki jih določa Cerkev.

V postu pred praznovanjem svetega Martina se morajo postiti vsak dan od navedenega dne do božiča in med velikim postom od pustne nedelje do velike noči, razen zaradi slabosti ali kakega drugega razloga.

Noseče sestre, dokler se ne očistijo, so oproščene telesne pokore in predpisov,

razen tistih, ki se nanašajo na njihovo obleko in molitve.

Tisti, ki opravljajo težko delo, smejo jesti trikrat na dan od velike noči do praznika sv. Mihaela. In ko delajo za druge, jim je dovoljeno jesti vse, s čimer jim postrežejo, razen ob petkih in ob postih, ki jih določa Cerkev.

POGLAVJE IV: MOLITEV

Vsi vsak dan molijo sedem molitvenih ur, to so: matutin (hvalnice), prva, tretja, šesta in deveta molitvena ura, večernice in sklepnice. Duhovniki(kleriki) naj jih molijo na način duhovnikov (klerikov). Tisti, ki poznajo psalter, naj za prvo molitveno uro molijo Deus in nomine tuo (Psalm 54) in Beati Immaculati (Psalm 119) do Legem pone (verz 33) ter druge psalme za molitev ur skupaj z molitvijo Slava Očetu; ko gredo v cerkev, naj za hvalnice molijo psalme, ki jih moli Cerkev, ali katere koli izmed osemnajst psalmov; ali vsaj molitev očenaš, kakor to počnejo nepismeni ob kateri koli molitveni uri. Ostali naj molijo dvanajst očenašev pri hvalnicah (matutinu) in za vsako drugo molitveno uro sedem očenašev s Slava Očetu po vsaki. Tisti, ki poznajo veroizpoved in Miserere mei Deus (Psalm 51), naj to molijo pri prvi molitveni uri in pri sklepnicah. Če tega ne zmolijo ob navedenih urah, naj zmolijo tri očenaše.

Bolnikom ni treba moliti molitvenih ur, razen če želijo.

Vsi naj se udeležujejo hvalnic (matutina) v postu pred praznikom sv. Martina in v velikem postu, razen če jim to preprečujejo ljudje ali okoliščine.

POGLAVJE V: ZAKRAMENTI IN DRUGE STVARI

Trikrat na leto naj se spovejo svojih grehov in prejmejo obhajilo na božič, za veliko noč in na binkošti. Spravijo se naj s sosedi in povrnejo dolgove. Če so v zamudi, naj nadoknadijo pretekle desetine in plačajo prihodnje.

Ne smejo jemati orožja v roke ali ga nositi ter uporabiti proti komur koli.

Vsi se morajo vzdržati svečanega priseganja, razen kadar je to nujno, v primerih, ki jih je papež izvzel s svojim spregledom - to je, ko gre za mir, za vero, za klevetanje in v primeru pričanja.

Tudi v svojih običajnih pogovorih naj se skušajo izogniti priseganju. In če kdo nepremišljeno priseže, kot se zgodi tam, kjer se veliko govori, mora zvečer istega dne, ko je dolžan premisliti, kaj je storil, zmoliti tri očenaše, da bi popravil storjeno. Vsak član naj spodbuja svojo družino, da bo služila Bogu.

POGLAVJE VI: POSEBNE MAŠE IN MESEČNA SREČANJA

Vsi bratje in sestre v katerem koli mestu in kraju naj se vsak mesec, ko ministri (predsedniki) menijo, da je to primerno, zberejo v cerkvi, ki jo določijo ministri, in tam sodelujejo pri Božji službi.

Vsak član naj izroči blagajniku en navaden denar. Blagajnik naj zbere denar in ga po nasvetu ministrov razdeli med uboge brate in sestre, zlasti bolne in tiste, ki morda nimajo za pogrebne sto-

ritve, preostanek pa med revne; nekaj denarja naj daruje prej omenjeni cerkvi.

In če je takrat primerno, naj imajo redovnika (klerika), ki je seznanjen z Božjo besedo, da jih spodbuja in krepi, da bodo vztrajali v svoji pokori in opravljanju del usmiljenja. Razen tistih, ki darujejo mašo, naj molčijo med mašo in pridigo, pozorni naj bodo na obred, na molitev in pridigo.

POGLAVJE VII: OBISKOVANJE BOLNIH IN POKOPAVANJE MRTVIH

Kadar koli se zgodi, da kakšen brat ali sestra zboli, ga ministri, če jim bolnik to sporoči, enkrat na teden osebno ali prek drugih obiščejo in ga spomnijo na pokoro; če se jim zdi primerno, mu iz skupnega sklada priskrbijo tisto, kar potrebuje za telo, pa sam nima.

Če se bolna oseba poslovila od tega življenja, naj se to sporoči bratom in sestram, ki so prisotni v mestu ali v kraju, da se lahko udeležijo pogreba; in ti naj ne odidejo, dokler maša ni darovana in telo pokopano. Nato vsak član v osmih dneh po smrti opravi za dušo pokojnika: če je duhovnik, sveto mašo; petdeset psalmov, če pozna psalter, in ostali petdeset očenašev z Requiem aeternam na koncu vsakega.

Poleg tega vsako leto za odrešitev bratov in sester, živih in mrtvih, vsak duhovnik daruje tri maše, vsak član, ki pozna psalter, ga je dolžan zmoliti, ostali pa zmolijo sto očenašev z Requiem aeternam na koncu vsakega.

Vsi, ki imajo pravice, morajo v roku treh mesecev po svoji zaobljubi napisati oporoko glede svojega premoženja, da v primeru hitre smrti niso brez oporoke.

Kar zadeva doseganje sprave med brati in sestrami ali sporov z nečlani, naj se naredi tisto, kar se ministrom zdi primerno; če je to smiselno, naj se posvetujejo z gospodom škofom.

Če v nasprotju z njihovimi pravicami in privilegiji povzročijo težave bratom in sestram župani in oblastniki krajev, kjer živijo, ministri kraja po nasvetu gospoda škofa storijo tisto, kar se jim zdi primerno.

Vsak član naj sprejme in zvesto opravlja službenje ministra in druge službe, ki so mu bile naložene, čeprav se lahko po enem letu iz službe umakne.

Ko želi kdo vstopiti v bratstvo, ministri natančno poizvejo o njegovem položaju in poklicu ter mu razložijo obveznosti bratstva, zlasti obvezo o odplačevanju dolgov. In če se s tem strinja, naj se obleče na prej predpisani način, poravna svoje dolgove in plača v skladu z zastavljenimi določbami. Spravi naj se

s sosedi in plača desetino.

Po preteku enega leta, ko so te podrobnosti izpolnjene in se kandidat zdi primeren, naj bo po nasvetu nekaterih preudarnih bratov sprejet pod tem pogojem: da obljubi, da bo ves čas svojega življenja spoštoval vse, kar je tukaj zapisano, ali kar še bo zapisano oziroma spremenjeno po nasvetu bratov, razen če mu ministri ne odobrijo, da se umakne za nekaj časa in da bo, če bo storil kaj v nasprotju s temi pogoji, na poziv ministrov zadovoljen z razsodbo vizitatorja. Obljubo mora na licu mesta zapisati javni notar. Nihče ne sme biti sprejet drugače, razen če se ministrom glede na položaj in status osebe to zdi priporočljivo.

Nihče ne more izstopiti iz bratstva in biti oproščen tega, kar je tukaj zapisano, razen če vstopi h klerikom (redovnikom).

Nobenega krivoverca ali osebe na slabem glasu zaradi krivoverstva se naj ne sprejema. Če obstaja sum glede tega, sicer pa je kandidat sprejemljiv, se mu vstop lahko dovoli, ko se zadeva razreši pred škofom.

Poročenih žensk se ne sprejema, razen z moževim soglasjem in dovoljenjem.

Bratje in sestre, ki se bili izločeni iz bratstva zaradi nepopravljivosti, vanj ne morejo biti več sprejeti, razen če se s tem strinja razumen del bratov.

POGLAVJE VIII: POPRAVKI, ODPUSTI, SLUŽBE

Ministri katerega koli mesta ali kraja sporočijo javne preestopke bratov in sester vizitatorju v kaznovanje. Če se kdo po posvetu s preudarnimi brati izkaže za nepopravljivega, ga je treba naznaniti vizitatorju, da ga ta izključi iz bratstva,

zadeva mora biti objavljena na srečanju. Poleg tega, če gre za brata, ga je treba naznaniti županu ali oblastniku.

Če kdo izve, da so bratje in sestre vpleteni v škandal, mora o tem obvestiti ministre in biti pripravljen, da obvesti vizitatorja. To ne velja za primer odnosa med možem in ženo.

Vizitator ima oblast, da oprosti vse brate in sestre v kateri koli od naštetih točk, če se mu to zdi ustrezno.

Po preteku enega leta naj ministri s svetom bratov izvolijo še dva ministra in zvestega blagajnika, ki naj poskrbi za potrebe bratov in sester ter drugih revnih; in glasnike (tajnike?), ki naj na ukaz ministrov objavljajo, kaj se govori in naredi v bratstvu.

V vseh zgoraj omenjenih točkah nihče ne sme biti zavezan po grehu, temveč po kazni, in to tako, da če kdo ne izvrši kazni, ki mu jo je naložil ali bi mu jo moral naložiti vizitator, potem ko so ga ministri dvakrat opozorili, bo kot nepokoren vezan pod greh.

TUKAJ SE KONČA VODILO SPOKORNIKOV.

KAKO ŽIVETI VREDNOTE MEMORIALE PROPOSITI DANES

Kot red v Cerkvi ima Frančiškov svetni red (čeprav laiški red) Vodilo, ki usmerja svoje člane v življenje krščanskih vrednot v luči frančiškove duhovnosti v današnjem svetu in v opravljanje vloge, ki jo je zanje določil drugi vatikanski koncil.

Da bi razumeli, KAKO živeti vrednote MEMORIALE PROPOSITI v današnjem času, moramo najprej analizirati, katere so te vrednote, in ugotoviti, kako se odražajo v sedanjem Vodilu, za katerega lahko domnevamo, da ga člani OFS živijo (ali poskušajo živeti) v polnosti.

MEMORIALE PROPOSITI ima enake cilje kot Vodilo iz leta 1978 in je namenjen ljudem tistega časa. Lahko bi torej pomislili, da to, kar je bilo predlagano v njem, morda ni več aktualno za nas in ne velja več za naše dni; ker pa imamo tukaj opravka z vrednotami, imajo te univerzalen pomen in ustvarjajo pod-

lago, na kateri gradimo svoje življenje. Zato je izkušnja iskanja podobnosti ali skupnih korenin, da bi ugotovili, kako se je način, kako te vrednote oživiti, spremenil, vznemirljiva.

Uvod v MEMORIALE PROPOSITI nam že na začetku pove, da gre za program življenja spokornih bratov in sester, ki živijo v svojih domovih, in se povsem ujema s tistim iz drugega člena sedanjega Vodila, kjer piše, da se v njem združujejo »bratje in sestre, ki jih spodbuja Duh, da bi v svojem svetnem stanu dosegli polnost ljubezni« (to, kar Memoriale Propositi imenuje pokora).

Sodobnega in morda celo površnega bralca bi lahko prizadelo dejstvo, da se MEMORIALE PROPOSITI, namesto da bi bil projekt duhovnega življenja, kot bi lahko domnevali na podlagi navedenega citata, po začetku pretvori v vrsto pravil in predpisov, zaradi katerih se zdi, da gre za težak pravni dokument, ki bralcu 21. stoletja zagotovo ni privlačen.

Besedilo našteva norme o načinu oblačenja, ohranjanju določenih obdobj vzdržnosti in posta, o načinu molitve, pravila o spovedi, o načinu življenja v »začasni resničnosti« in o življenju bratstva, pri čemer gre za zelo podrobne

norme, ki mejijo na izredno natančnost. Zakaj je to potrebno? Verjetno je bil dokument napisan v času menišтва, ki je oblikovalo življenje v srednjeveški Evropi, in še vedno nosi njegov vpliv. V svojem življenju so se menihi skoraj obsesivno posvečali ritmu časa in svojim pravilom, estetskim predpisom in bogoslužju, spokorni bratje in sestre, otroci svojega časa in obdobja, pa so nekako našli svoj model in navdih v teh »mojstarih«.

Ta vprašanja bom prepustil tistim, ki imajo zgodovinsko znanje, da ponudijo akademski odziv, in se sam vrnil k temi, ki sem jo vzel za svojo, to je naloga odkrivanja vrednot MEMORIALE PROPOSITI, da bi razumeli, kako jih živeti oziroma kako, celo nezavedno, jih danes že živimo.

Verjamem, da se ne motim, ko domnevam, da je MEMORIALE PROPOSITI zaklad, čeprav zaklad, ki je dobro skrit; in zato mislim, da bi bilo pri lovu na ta zaklad dobro, če bi naše trenutno Vodilo uporabili kot zemljevid, s pomočjo katerega ga lahko odkrijemo.

Vsakodnevno življenje (način življenja)

Naš zemljevid (Vodilo OFS) v 11. členu pravi: *Tako naj tudi Frančiškovi bratje in sestre v svetu skušajo najti pravi odnos pri izbiri in uporabi časnih dobrin in naj*

bodo skromni v svojih osebnih potrebah.

Zdi se mi, da so te besede čudovita sinteza vseh receptov, ki nam jih MEMORIALE PROPOSITI ponuja glede oblačenja: moški se naj oblačijo v skromno, neobarvano tuniko ...; vrhnja oblačila naj bodo zavezana in neodprta ... sestre naj nosijo vrhnje oblačilo in tuniko iz blaga enake cene in skromne kakovosti.

Cilj, za katerega si moramo tudi danes prizadevati, je enak, to je, da bi sestre in bratje OFS živeli v pravičnem (pravem) odnosu do zemeljskih dobrin, pri čemer pa danes začenjamo z vsebino (beseda »iščemo«), da bi prišli do oblike, za naše brate in sestre izpred 800 let pa je veljalo, da so začeli z obliko, da bi prišli do vsebine.

Brez dvoma to, kar se nam danes predlaga, zahteva opazno zorenje in stalno preverjanje. Glede na to, kar vidim na lastne oči, je ta način zagotovo privlačnejši, a tudi veliko, veliko težji, ker običajno zlahka upravičujemo svoje pomanjkljivosti ali svojo »lahkotnost«.

Ponujam še kratek razmislek glede vprašanja o načinu oblačenja. Spokorniško gibanje, na katerem je temeljila oblika življenja, ki jo je predlagal Frančišek, z nekaterimi posebnostmi, ki mu jih je dal, je omogočalo, da so člani svojo javno pripadnost/zavezanost izkazovali tudi s habitom (obleko), ki jih je že na prvi pogled ločevala od vseh drugih. Morda je bil tudi to razlog, da je bil temu vidiku namenjen poseben poudarek.

Vzdržnost in post

Ti temi obravnavajo člani 6 do 11 v MEMORIALE PROPOSITI, in to zelo podrobno. V našem Vodilu pa je to v zelo raznoliki obliki predstavljeno v

7. členu, ki ga ponovno obdelajo Generalne konstitucije OFS v členu 13.3. Glede teh dveh poudarkov so razlike z današnjim svetom pomembne in pravkar omenjeni člen Konstitucij poudari prav to: *Spokorna dela, kakor sta post in vzdržnost od mesnih jedi, ki so običajna med spokornimi Frančiškovi brati in sestrami, naj spoznajo, cenijo in opravljajo po splošnih cerkvenih navodilih.*

Vse podrobnosti, ki so zapisane v MEMORIALE PROPOSITI, gotovo zrcalijo tisto, kar je zahtevala in nakazala Cerkev, saj so bili spokorniki prišteti med redovne brate (čeprav so živeli v svojih domovih), zahteve do teh so bile veliko večje.

Čeprav se je oblika s časom spremenila, je snov ostala enaka: živite v duhu nenehnega spreobračanja.

Molitev

Osebna molitev v raznolikih oblikah, ki jih določa MEMORIALE PROPOSITI (tudi to zelo podrobno), mora izpolniti dan spokornikov. 8. člen sedanjega Vodila prav tako prinaša to temo: *Kakor je bil Jezus pravi častilec Očeta, tako naj bo molitev in premišljevanje duša njihovega življenja in delovanja. Udeležujejo naj se zakramentalnega življenja Cerkve, predvsem evharistije. Pridružijo naj se liturgični molitvi v eni od oblik, ki jih je*

Cerkev predložila, in tako podoživljajo skrivnosti Kristusovega življenja.

Tudi nam je predlagana ista stvar, vendar drugače, v skladu s časom in kulturo (navsezadnje je med nami 800 let!).

Zakramenti, druge zadeve

Menim, da je poglavje o spovedi in obhajilu točka, v kateri se najbolj vidi sprememba (takrat so zahtevali udeležbo pri spovedi trikrat na leto in obhajilo za božič, veliko noč in binkošti). Danes je vsaj v zvezi s svetim obhajilom korenita sprememba; zavedamo pa se tudi krize, povezane z zakramentom spovedi, zato ta tema vsekakor potrebuje temeljit osebni in bratski razmislek.

V MEMORIALE PROPOSITI piše: Ne jemljite orožja v roke proti drugemu in ga ne nosite. Zagotovo gre za veliko vrednoto, ki je za uresničitev zahtevala precej napora, tako duhovnega kot moči volje, saj je bilo v tistem času nošenje orožja normalno.

Naše Vodilo ni tako natančno glede oblike življenja, toda v različnih členih se pojavlja nenasilje kot vzor, hkrati pa drži, da pot, ki ji moramo slediti tudi danes, še vedno zahteva veliko moč duha in volje (Vodilo, člani 11-13, 15). Tudi v členu 23,2 Generalnih konstitucij je tema odklanjanja nošenja orožja v sodobnejšem jeziku spet zajeta v izjavi: *Čeprav priznavajo pravico do osebne ali narodne samoobrambe, naj cenijo odločitev tistih, ki zaradi ugovora vesti odklanjajo nošenje orožja.*

Posebna maša in mesečna srečanja

V členih, ki govorijo o tem, po korakih najdemo tisto, kar se zahteva tudi od nas. Mesečna maša in srečanja bratstev

sta vrednoti, ki ju imamo tudi danes, in tako je njihova odsotnost zaradi Covida močno vplivala na življenje naših bratstev. Njuna zamenjava z video konferencami ali vzgojnimi spletnimi seminarji zagotovo nima enake rodovitnosti in vpliva, vendar nam je vsaj pomagala, da nismo izgubili stika (tudi vizualno).

Obstaja čudovit odlomek o finančnem prispevku (za nas je to boleče mesto in zato vrednota, ki bi jo bilo dobro preučiti ter o njej globoko razmisliti), ki v MEMORIALE PROPOSITI ponuja tudi praktične primere.

Ob tem se mi poraja premislek, ki ga v prvi vrsti namenjam sam sebi. Letošnje praznovanje me navaja na misel, da MEMORIALE PROPOSITI ni zgolj rokopis, ki bi ga morali, ko mine obletnica, znova zapreti in odložiti ter pozabiti do naslednje stoletnice. Namesto tega je živ dokument, ki je za nas (za mene) še vedno koristen in ponuja smernice, ki pomagajo pri konkretnem življenju teh vrednot, ki jih Vodilo predlaga. Poleg tega se zavedam, da je bil MEMORIALE PROPOSITI vodič in navdih mnogim našim sestram in bratom.

Presenetljivo je dejstvo, da tudi danes lik duhovnega asistenta še ni določen: ... »če je primerno, naj imajo nekega redovnika/klerika, ki je poučen v Božji besedi, da jih spodbuja in krepi ... «

Obisk bolnikov, pokopavanje mrtvih

Tudi tukaj je MEMORIALE PROPOSITI zelo natančen in podroben. Vrednost telesnih del usmiljenja je v današnjih bratstvih zelo živa in tudi drugi del 19. člena nas motivira, da ta dela izvajamo »vcepljeni v Kristusovo vstajenje«.

Od 25. člena do konca dokumenta poleg razprav o temi miru med brati in sestrami v bratstvu ali o sporih s civilnimi

oblastmi, ki niso obravnavani neposredno v členih o načinu življenja, prinaša besedilo temo življenja v bratstvu in službah, kar je precej podobno tretjemu delu sedanjega Vodila.

Morda je najbolj presenetljivo, da v MEMORIALE PROPOSITI ni nobenega člena o vključevanju ali povezavi gibanja spokornikov z drugimi takratnimi frančiškovskimi združbami, kar bi današnje sestre in bratje pogrešali glede na to, kako doživljamo naš odnos z drugimi frančiškovskimi resničnostmi, ki jih sedanje Vodilo omenja in potrjuje v prvih treh členih, pri čemer je OFS v Cerkev in Frančiškovo družino vstavljen samostojno (z Vodilom, ki je bilo potrjeno od papeža).

Druga stvar, ki v MEMORIALE PROPOSITI manjka (vendar mislim, da zato, ker danes svojo poklicanost živimo po temeljnem dogodku drugega vatikanskega koncila), je, da ni neposrednih sklicevanj na evangelij, medtem ko člen 4 sedanjega Vodila povsem nedvoumno določa: *Vodilo in življenje Frančiškovih bratov in sester v svetu je: izpolnjevati evangelij našega Gospoda Jezusa Kristusa po zgledu svetega Frančiška Asiškega ...*

Vendar je bilo to povabilo očitno tudi za sestre in brate izpred 800 let.

Na koncu bi rad še enkrat poudaril, da po koncu letošnje obletnice ne smemo pozabiti na ta zaklad, temveč ga raje konkretno uporabimo in pokažimonepretrganost poti našega reda. Zakaj ne bi dobili malo pomoči od nekaterih receptov, ki jih najdemo v njem, da bi lažje v celoti živeli oblike življenja naše duhovnosti. Verjamem, da bom osebno upošteval nasvet, ki ga ponujam tudi vam.

Attilio Galimberti

(Attilio je od leta 1982 član OFS, trenutno je član mednarodnega sveta OFS in živi v Milanu v Italiji, gornjo predstavitev pa je imel v baziliki svetih Kozme in Damijana v Rimu)

Kot ljudje smo res u-Bog-i

Pogovor z br. Jožkom Smukavcem, novim duhovnim asistentom OFS na narodni ravni

Pogovor, ki sva ga imela na binkošno nedeljo, skuša prikazati pogled brata Jožka na Cerkev in poslanstvo Frančiškovega svetnega reda v današnjem času

Frančiškov svetni red ti očitno veliko pomeni – glede na to, da si pred leti s skupino bodočih bratov in sester molil, da bi zaživel v Škofji Loki?

Frančiškov svetni red mi pomeni polnost frančiškove karizme. Lepo je, da smo lahko bratje in sestre po celem svetu. Ko sem prišel v Škofjo Loko, sem videl životarjenje kraja, skupnosti, zaznal sem veliko nekakšne umetne vsečnosti.

Vprašal sem se, kam to pelje. V kraj sem hotel prinesiti življenje evangelija. Sveti Duh se je poigral. Uslišal je molitve nas petih ljudi, ki smo ga klicali in prosili, naj pokaže, kaj bi lahko Bog prinesel Loki, da bi bila toplejša, normalnejša, srečnejša, da bi si bili ljudje bolj pripravljeni pomagati. S tretjim redom smo prišli med ljudi. Pozdravil je tudi naše kapucinsko bratstvo v samostanu, ves čas nas zdravi, nas dela normalne tako v čutenju in govorjenju kot v pobožnosti.

Od kdaj naprej se zanimaš za OFS oziroma kdaj si se prvič srečal z njim?

»Svetni red je ogledalo samostanskega bratstva.« To sem dobil kot svoje vodilo v času noviciata v Italiji. Bilo je v kraju Santarchangelo blizu Riminija. Moj magister je bil kapucin br. Prospero Rivi. Takrat je bil na pokrajinski ravni odgovoren za vzgojo v tretjem redu.

Kot novinci smo bili skupaj bodoči bratje kapucini ter bratje in sestre Frančiškovega svetnega reda. Brat Prospero je vabil ljudi v samostan, skupaj smo delali, sodelovali pri mašah, praznovali, živeli smo s krajem. Spodbujali so nas, predvsem nas tujce. To nam je dajalo občutek doma, da smo v sorodu, imamo skupne stvari in se spoznavamo. Mene je to zaznamovalo. Tam sem se naučil, da te človek lahko objame in te s tem potrdi v tem, kar si ... Novinci smo komaj čakali, da pridejo tretjeredniki, takrat se je bolje jedlo, bilo je veliko humorja, smeja. Magister Prospero je znal to dobro usmerjati. Ti ljudje so bili zraven, ko se mi je oblikovala identiteta. Bilo je kot prva zaljubljenost, ki je postala konkretnjša ljubezen. To so občutenja,

ki ostanejo, kot bi na neki način izgubil nedolžnost oziroma doživel iniciacijo.

Kaj je po tvojem mnenju prva »naloga« OFS?

Prva naloga je, da *smo v Bogu drug z drugim in da smo po Bogu za ta svet in čas*. Drug drugemu, drug po drugem, drug za drugega, drug v drugem prinašamo okus Boga v kraj, kjer smo, kjer živimo.

Želim si, da bi skupaj prepoznavali, kaj vse imamo, kako dobro živimo logiko Jezusovega življenja. Ta sicer ni enostavna, je pa naravna. »Ni dobro človeku samemu biti.«

Se ti zdi, da smo posamezna krajevna bratstva zelo različna oziroma da zelo različno delujemo? Kaj misliš o tem?

Premalo poznam. Zagotovo je različnost prej lepota kot ovira, v različnosti vidim veličino. Ljudje v posameznih krajih smo si že tako različni. Vprašanje pa je, *koliko smo živi. Ali je to, da tako živim, samo forma?* Skupaj odkrivamo, kaj nam je Bog podaril. Zaupam, da krajevna bratstva po svojih močeh iščejo, kaj je njihova prava daritev za ta prostor in čas. Rad imam dogodke, v katerih molitev postane življenje, da ne ostane le drdranje ... Sem bolj praktičen človek.

Ali je po tvojem mnenju OFS v sedanjem času aktiven, prepoznaven?

Ha? Ne vem. Ni Frančiškovo, da bi se dokazovali, »vun metali«. Mislím, da se zavohamo v Svetem duhu. Če sta dva ali trije skupaj in zasvetijo, bo še kdo videl in se vprašal, za kaj gre. Ljudje vidijo,

V kraj sem hotel prinesiti življenje evangelija. Sveti Duh se je poigral. Uslišal je molitve nas petih ljudi, ki smo mu klicali in prosili, naj pokaže, kaj bi lahko Bog prinesel Loki ...

kdaj smo v Bogu, tudi nas kapucine. Ni treba izvajati pastoralnih salt, projektov. Pustimo, da nas Bog izziva, in pustimo, da navdihne. To pa stori po vsakem izmed nas. Ni se treba bati, da bi nas drugi ne opazili, če smo Božji. Kar si je Bog zamislil, privlači, tudi če je človek v slabi koži.

Kaj misliš, da bi bilo dobro izboljšati na narodni ravni OFS?

Kot duhovni asistent prihajam na novo. Ne bi rad naredil revolucije. Sem človek, ki opazuje, se uči, naredi kakšno

nerodnost pri komunikaciji, provocira, zastavlja vprašanja, da prepozna, kje smo, zakaj smo.

Puščam se presenetiti.

Imamo veliko izzivov. Sem in tja se zaznava utrujenost, jamranje, upad poklicanosti, zmanjkuje veselja. Težko mi je, ko v tretjem redu vidim mlačnost, formalnost v odnosih, premalo življenja. Hkrati pa sem vesel, da nas Gospod z novimi člani zmeraj znova prebuja.

Kaj naj bi bratje in sestre OFS prinašali svetu v času 21. stoletja? Kako konkretno naj bi delovali v občestvu.

... da smo veseli drug drugega, pohvalimo dobro, se pohecamo ob napakah, da lahko nastavimo ramo bratu/sestri, da smo tiho, nazdravimo, ko je lepo ... Da bi bili veseli, da smo ljudje in da s tem Bog prihaja med nas.

Lahko je biti »v vatki«, gledati ven in obsojati. Ampak taka drža ni zdravilo

za ljudi, ki so se oddaljili od Cerkve ali jih je Cerkev celo poškodovala. Bili naj bi zdravilo Cerkve. Občestvo je združevanje Cerkve, model nove zaveze. Posameznik v občestvu dobi pravo vrednost, skupnost ga lahko posvari pred neumnostmi, ki jih počne, ali potrdi v dobrem.

Vem, da imaš zelo rad Cerkev. Zakaj?

Ne vem, ali se da povedati ... Cerkev (z veliko začetnico) je sveta. Nebeščani nam pomagajo okušati svetost, da bi si je zaželeli tudi mi sami. Cerkev se očičuje in mi smo del tega, živi udje. Hkrati pa me tudi boli. Bolijo me stvari, ki jih zaznavam, a si jih ne upam izreči. Vidim, da ta rana postaja čedalje bolj sveta. Grenkoba postaja srčna bolečina, srce pa sem nastavljal Jezusu. Če bi namreč imel bolečino samo v želodcu, bi dobil rano tam. V srcih pa se pretaka živi sok, tudi v mojem. Da, res jo imam rad ...

S tretjim redom smo prišli med ljudi. Pozdravil je tudi naše kapucinsko bratstvo v samostanu, ves čas nas zdravi, nas dela normalne tako v čutenju, govorjenju kot v pobožnosti.

Kakšen je tvoj pogled na različna gibanja v Cerkvi?

To je Božji humor, da spravi tako različne značaje po nekih mehurčkih, skupinicah. Izziv za človeka pa je te mehurčke povezovati. V skupini se imaš lahko dobro, si domač, se potrjuješ, hraniš in potem to prineseš v širšo skupnost, ki je eno veliko slavljenje življenja, čudenja, moči, veselja, zanosa ... da te nese, zanese. Ko te zanese, se ustaviš v drugem. V tem je varnost in moč skupnosti. In v hvaležnosti, da sem lahko zraven. To je res velika reč! Hkrati pa so tu tudi nevarnosti, pri nas na Slovenskem je to zagotovo občutek ogroženosti, tekmovalnost, zavist. Te nevarnosti razkrinka skupina po Svetem duhu. Skupina, ki bo ostala v strahovih, načrtovanjih in reševanjih, bo umrla. Ampak Bog bo še iz tega naredil življenje.

Kako doživljaš našega brata Frančiška Asiškega?

Zelo močno, živo, kot Božjega ljubljence, ki ima sveto rano, ki boli in v kateri se res srečamo vsi, ki jo smemo gledati, razumeti, povijati, poljubljati ... Pogovarjam se z njim. Podobna sva si. Potrjuje me v mojih čustvih – občutljivosti, nežnosti, zmedenosti, strasti. Frančišek je bil poln čustvenega, v tem se z njim ujamemo tako veliki misleci kot strašni sanjači.

Kar si je Bog zamislil, privlači, tudi če je človek v slabi koži.

Kaj bi v delu OFS rad ohranil, kaj opustil in kaj spremenil?

Ohranil: da bi bili resnično veseli, da smo to, kar smo.

Opustil: misel, da bomo propadli, tarnanje in dokazovanje.

Spremenil: v Bogu ves čas nastaja novo, da bi si le dopustili to spremembo.

Ali misliš, da je epidemija vplivala tudi na delovanje OFS?

Upam, da bo, da bomo, kot pravi papež Frančišek, prišli iz nje spremenjeni. V tem smislu, da se bomo zavedali, kaj imamo in kako lepo je, da smo.

Ne pa drugačni v smislu preštevanja, koliko nas bo, kaj moramo - kajti to je drža presitosti. Želim si, da bi ohranili majhnost, v kateri smo vsi enaki. Kot ljudje smo res u-Bog-i.

Bernarda Pavlovec Žumer

Znani člani Frančiškovega svetnega reda

Elizabeta Portugalska

Po zgledu svoje sorodnice, sv. Elizabete Ogrske (Turinške), je tudi Elizabeta Portugalska živela krepostno,

že kar junaško svetniško življenje. Poleg neštetihih dobrih del, ki jih je naredila, je bilo njeno posebno poslanstvo skrb za mir, saj je morala večkrat posredovati med sprtimi sorodniki. Že ob njenem rojstvu sta se spravila oče in ded, kar dvakrat je preprečila vojno med možem in sinom Alfonzom ter med njim in njegovim svakom. V svoji nesebični ljubezni in krščanskem usmiljenju je skrbela tudi za nezakonske otroke svojega moža, ki se je na koncu ob njenih molitvah in zgledu tudi sam spreobrnil.

Ime je dobila po sv. Elizabeti Turinški, katere pranečakinja je bila. Elizabeta izhaja iz hebrejskega imena Elišeba, katerega prvotni pomen je »moj Bog je polnost, moj Bog je moja prisega«. Na Portugalskem in Španskem je znana pod imenom Izabela.

Rodila se je leta 1271 v Zaragozi v Špa-

niji, umrla pa 4. julija 1336 v Estremozu na Portugalskem. Bila je hči aragonskega kralja Petra III. in Konstance, hčerke sicilijanskega kralja. Poleg nje sta imela še tri sinove (Alfonz III., Jakob II. in Friderik III.) in hčer Jolando. Z dvanaestimi leti so jo poročili s portugalskim kraljem Dionizijem. V zakonu sta se jima rodila hči Konstanca in sin Alfonz. Mož ji je bil večkrat nezvest, obenem pa strašno ljubosumen. Poslal jo je celo v izgnanstvo, a se pred smrtjo skesal in jo prosil odpuščanja. Po moževi smrti leta 1325 je postala frančiškanska tretjerednica. Preselila se je v samostan klaris v Coimbre in tam živela po redovnih pravilih. Velja za zavetnico Portugalske, Coimbre, Estremoza in Zaragoze; poleg tega je zavetnica žrtev prešuštva, nezvestobe in ljubosumnosti, po krivici obtoženih, težavnih zakonov, nevest, kraljic, vdov in karitativnih delavcev. Je tudi velika priprošnjica za mir. Različni čudeži ozdravljenja naj bi se dogajali že za časa njenega življenja. Tako sta npr. na veliki četrtek, ko je sama delila miloščino in umivala noge, ob dotiku njenih rok in poljubu ozdravela pohabljenec in gobavec.

Kot kraljico jo večinoma upodabljajo v knežji obleki z ruto ali krono, ki jo ima

Darovi za revijo Brat Frančišek

april - maj 2021 = 1370,15 €

0,15 €	Lenci Janez
10,00 €	Komar Ivana Franciska, Otilija Vrtic, Stolcar Petrovic Marija, Schwarzlin Romina, FSR Slovenija, Cecko Snezana, Frelah Ivanka, Darija Kačičnik,
15,00 €	Hodak Primož, Branko Lušina, Vidmar Marija, Fuška Lojzka, Lenci Janez, Štor Elizabeta, Fanika Kramer, Ivanka Kaš, Kristina Hafner
20,00 €	Jozef Pavlic, Kovac Ana, Majda Vrh, Zeleznikar Marija Ana, Valentina Ščuka, Doljak Justina, Franc Vurusic, Lucija Kranjc, Černetič Mihael, Šmid Barbara, Minka Šumer, Emica Vnuk, Pinculic Danijela, ŠS Strmi Pot LJ, Cilka Langus, Marinka Vidmar, Ana Stepancic, Tratnik Marija
25,00 €	Marija Kokalj
30,00 €	Vadnjal Anica, Opatijsko - Mestna Župnija Celje, Zizek Janez, Pelaj Olga, Marija Kožuh
40,00 €	Šolske Sestre, Stanislav Bukovec, Ravnihar Marija
50,00 €	ŽU Sv. Kunigunda na Pohorju, Jurkovnik Olga, Ljudmila Gorenc, Kristina Car, Vili-Jožica Krivec, Franciskanski Samostan Kostanjevica
100,00 €	Stanka Oblak, Krajevno Bratstvo Sv. Peter in Pavel

večkrat tudi v roki. Pogosto je naslikana, kako deli miloščino, njen najbolj prepoznaven atribut pa so vrtnice (simbol portugalskih kraljev). Upodabljajo pa jo tudi v redovni obleki frančiškanske tretjerednice s križem v roki. Zaradi podobnosti jo včasih zamenjujejo z Elizabeto Turinško.

Za blaženo je bila razglašena leta 1526, za svetnico pa jo je uradno razglasil papež Urban VIII. 25. maja 1625.

KNJIŽNI SEJEM

V škofjeloškem kapucinskem samostanu je skoraj leto dni potekala ureditev samostanske splošne knjižnice. Pri tem se je pokazalo, da je v njej ogromno duplikatov. Ker ima večina teh knjig močno in sporočilno vsebino, smo se odločili, da bomo člani OFS Škofja Loka pripravili knjižni sejem (saj bi bilo škoda, da ostanejo nedostopne nekje na neki polici) in tako dali možnost, da so knjige na razpolago ljudem in tako »zaživijo« in s svojo vsebino tolažijo, nasmejijo, osvetlijo, napolnijo z močjo in pogumom, učijo ... Nekaj knjig je tako dobilo nove lastnike, nekateri obiskovalci so prinesli še kakšno svojo knjigo od doma, tretji pa so samo darovali prispevke. Sejem je potekal v prostorih samostana, ki so se izpraznili z odhodom najemnikov. Tako smo preizkušali tudi možnost njihove nove namembnosti. Lahko zapišemo, da je bil sejem živ in da je bilo dragoceno predvsem druženje in pogovori, ki so potekali med listanjem knjig. Ves izkupiček bomo darovali za postavitev vodnjakov v Afriki.

Sonja Bonča OFS

LEPOTA OBLJUB TRETJEGA REDA

Pesniška zbirka skupine za noviciat

ČE BI VEDELA, da je zadnji dan ...

Če bi vedela, da je zadnji dan ... ne bi več izgubljala časa s svojimi skromnimi pesniškimi darovi, ampak bi se z vsemi močmi zakopala v 10 predlaganih besed in jih zložila na papir.

Če bi vedela, da je zadnji dan ... bi v corona-silvestrskem večeru pela in plesala ... se zahvaljevala Očetu za podarjeno življenje ... poslušala pokanje in igranje ognjemeta ter v upanju in veri v Božji načrt do kraja odprla vrata skrivnostnemu novemu letu.

Če bi vedela, da je zadnji dan ... bi se v mesečini podala v -15°C, občudovala luno in zvezde, čutila belo idilo in vonjala zimo ... z molitvenikom v roki ter molitvijo in pesmijo v srcu bi se zahvaljevala za sestro zimo in slavila čudež našega Stvarnika.

Če bi vedela, da je zadnji dan ... bi ugasnila računalnik, prekinila delo in našega tihega obiskovalca ježka zavila v odejico in ga ogrela, nasula semena drobnim pticam in jih nahranila ali našo kužico, ki zvesto čaka na pragu, peljala na sprehod in se zahvaljevala Bogu za živali, gozd, drevesa ... Kako čudovita so Božja dela!

Če bi vedela, da je zadnji dan ... potem bi se z vso močjo odpovedala »ZOOM« ocenjevanju in obsojanju drugačnosti mladih ... pa vseh tistih, ki jih težko sprejemam ... Božji otroci so, moje sestre in bratje so ... z vsem srcem bi jih objela, blagoslovila in izročila v Božje varstvo.

Če bi vedela, da je zadnji dan ... bi se danes pridružila svetima Frančišku in Klari ... skupaj z njima bi stopala po asiškem kamnu, dihala njun zrak, črpala njuno energijo ... in v mojem srcu bi igrala Sončna pesem ... hvalnica stvarstvu, hvalnica življenju.

Če bi vedela, da je zadnji dan ... ali bi še vedno kolebala in se spraševala o zvestobi, noviciatu, obljubah tretjega reda? ... ali bi sprejela klic in odgovorila ... bi molila ... bi prosila ... »Gospod, Ti me kličeš ... Ti prihajaš k meni ... edino Ti veš za pot, ki vodi v nebo ... Prosim te, vodi me po svojih stezah in usmerjaj vsak moj korak ... vate zupam«.

Če bi vedela, da je zadnji dan ... saj sploh ne vem, kdaj bo zadnji dan!

Pomagaj mi, Gospod, da bom ljubila kot me ljubiš Ti ... prosim te, daj mi moči, da delim svojo ljubezen vsem ljudem, ki so del mojega življenja ... zdaj, ta trenutek ... lahko bi bilo zadnjič, da smo skupaj.

Mira

Nov vsakdan

Sveta Frančišek in Klara Asiška, prosita za slehernika, da vsak dan bi živel, kot da novo leto je pričel. Ognjemet naj se zgodi, v mojem srcu naj vzplamti, ko Sveti Duh me bo prevzel, me poljubil in objel. Duh zaveje prek dolin, tud' ko -15 je stopinj, vse ogreje, led stopi, v dušo mir se naseli. Prej zoomirani nam grehi, zdaj oprani v solzni reki. Prej kot ježek so nas bodli, zdaj v Duhu smo svobodni. V molitvah, ki so zbrane, v molitvenik oblikovane, smo povezani lahko, zlasti, ko nam je hudo. Drugačnost nas oblikuje, a v Bogu vse združuje. Da zvesti sebi bi bili, noviciat ob strani nam stoji.

Ksenija

Živi rožni venec

za edinost Cerkve, nove duhovne poklice, svetost in stanovitnost poklicanih

ŽETEV

za molivce *Živega rožnega venca*, ki molijo za edinost Cerkve, nove duhovne poklice, svetost in stanovitnost poklicanih

Drage molivke in dragi molivci *Živega rožnega venca*!

Hvala vam, ker vztrajate in se ne naveličate. Ste že kdaj slišali za stavka: »Ne prekini molitvene verige. Pismo ali misel pošlji še desetim prijateljem!« Mene osebno te »molitvene verige« ne nagovorijo in ne prepričajo. Nikomur nič ne pošiljam in tudi sam se ne vključujem. Zakaj ne? Zato, ker to ni Božja volja. Človek se ob teh povabilih ne čuti svobodnega, kar pa bi morali biti kristjani. Prosim vas, da ne nasedate takim povabilom. Vztrajajte pa vsak dan v molitvi, na katero ste navajeni. Ker ste molivci ŽRV, je vaša obveza in dolžnost, da zmolite eno desetko za nove duhovne poklice. Če se vam zgodi, da pozabite, izrecite Gospodu prošnjo za odpustanje in molite naslednji dan naprej. Kaj pa če redno vsak dan molite rožni venec in je v tem rožnem vencu desetka, ki je za vas določena ta mesec? Ni potrebno na koncu zmoliti še ene desetke. Skratka ne delajte si prehude slabe vesti.

Molite in se ne naveličajte. Pred nami so meseci žetve na naših poljih. »Želo« pa se bo tudi na področju duhovnih poklicev. Podprite novomašnike in vse druge, ki se odločajo, da bodo z redovnimi zaobljubami sledili Bogu v službi ljudem.

ROMANJE MOLIVCEV

Romanje Živega rožnega venca na Brezje bo na angelsko nedeljo, ko Brezje praznujejo obletnico kronanja Marije Pomagaj – to je 5. septembra 2021 ob 15h, ko bo molitvena ura, ob 16h pa bo sledila sveta maša. Torej, na prvo septembrsko nedeljo se vidimo pri Mariji Pomagaj na Brezjah, ko bomo slovesno in hvaležno praznovali 50-letnico molitvene pobude ŽRV. Zapišite si datum v koledar.

Še zahvala in prošnja. Nekateri pošiljate v kuverti dar za ŽRV. Hvala vam. Lahko pa tudi nakažete na TRR: SI56 2900 0001 7573735 pri UC banki s pripisom za ŽRV. BOG POVRNI ZA VSAK DAR! PRIČEVA-NJA MOLIVCEV ŽRV – še vedno povabljeni, da napišete kratko pričevanje, svoje misli ob molitvi desetke za nove duhovne poklice, ki bo objavljeno v tej rubriki Žetev. Iz Trsta sta se v februarju oglasili dve redovnici, šolski sestri s. Marija Zorka Curk in s. Marija Amabilis Štrajn. Zapisali sta: »Želiva

Živi rožni venec

si, da bi se priglasilo še veliko novih članov. Na priprošnjo sv. Frančiška želiva vsem članom obilo duhovne rasti in zlasti milosti osebnega spreobrnjenja v domovini in v zamejstvu.«

ŽRV darovi za revijo Brat Frančišek maj – junij 2021 = 2505 €

- 5 € Maja Leban
- 10 € Srečko Marc, Andreja Ogulin Iskra, Štefka Erjavec, Frančiška Krničar, Milena Bergelj, Tomaž Nikolič, Aleš Poreber, Oton Pungartnik, N.N., Edo Rustja, Pavlina Valenčič, Jakob Glavan, Ana Nada Uršič, Amalija Kužnik, Fanika Vasle, Ivana Žvan, Nada Pezdirnik, Anica Naveršnik, Anica Mohar, Marija Smeh, Marija Osredkar, Miroslava Černetič, Špela Pahor, Ana Roginič, Anica Naveršnik, Marija Kravos, Olga Rebevesek, Marinka Martinjak, Jerica Požek Vrabič, Marija Agapito, Gabriela Jurglič
- 15 € Marija Jerina, Ivana Mihalič, Bogdan Petrič, Vilma Benedičič, Angela in Alojzija Švigelj, Franc Ferjan, Nada Pečenik, Marija in Štefan Šumah, Marija Mlakar, Ana Markič, Luka Banič, NN
- 20 € Antonija Smrekar, Marija Beršnjak, Elektro Skok d.o.o., Samo Gale, Danica Sajin, Antonija Habjan Križaj, Slava Nedoh, Frančiška Muhič, Marija Globokar, Martina Zorič, Marija Jelen, Janez Vrhovnik, Julij Ferjancič, Marija Sodja, Jožica Belinc, Nada Prašnikar, Marija Hlebčar, Župnija Sv. Anton - Pobegi, Polonca Preložnik, Alenka Lekše, Stanislava Rupnik, Franja Kunaj, Emilija Vnuč, N.N., Franc Kokot, Mitja Mataln, Olga Skočir, Borut Klinec, N.N., Ignacij Hegler, Ana Dolenc, Marija Bertole, Rozalija Kodba, Uroš Gorjan, Marija Marinc, Jožefa Alojzija Prudič, Stanislav Tekavec, Jožica Nežmah, Janez Avsenik, Lea Šajn, NN, Stanislav Hošnar, Gabrijela Lesjak, Frančiška Modrijan
- 25 € Alojzija Zupin, Pavla Stergar, Marija Lenasi
- 30 € Danica Sebanc, Pavla Hudobreznik, Milena Kumer, Marija Vogrin, Marija Lovrec, Jožica Jurkovič, Marija Mužina, Nada Ipavec, Terezija Pišotek, Katarina Zagožen, Marija Pivk, s. Jožefa Ogulin, Olga Munih
- 35 € Ivana Jeretina
- 40 € Bernard Cigale, NN, Tadeja Dominkovič
- 50 € Benjamina Fajdiga, Karel Mihalič, Marija Bojanc, Anica Kužnik, Ana Kogovšek
- 60 € Ana Peruzin, Alojzija Jarm, Ana Alessandra
- 80 € Gabrijela Lipnik

RAZMIŠLJANJE za 3. desetko veselega dela rožnega venca:
KI SI GA DEVICA RODILA

Sveto pismo govori

»Ko sta bila tam, so se jima dopolnili dnevi, ko naj bi rodila. In rodila je sina, svojega prvorojenca, ga povila v plenice in položila v jasl, ker v prenočišču zanju ni bilo prostora. Prav v tistem času so pastirji prebivali na prostem in ponoči stražili pri svoji čredi. Gospodov angel je stopil k njim in Gospodova slava jih je obsijala. Prevzel jih je velik strah. Angel pa jim je rekel: 'Ne bojte se! Kajti glejte, oznanjam vam veliko veselje, ki bo za vse ljudstvo. Danes se vam je v Davidovem mestu rodil Odrešenik, ki je Jezus, Gospod. To vam bo znamenje: našli boste dete, povito v plenice in položeno v jasl.«

Razmišljanje: Pisateljica Berta Golob razmišlja:

To je bil čas izpolnitve, ko so se z betlehenskimi rojstvom dokončale vse napovedi in prerokbe. Kljub zaprtim vratom človeških bivaljš je učlovečena beseda našla prostor za svoj zemeljski dom. Tedaj Herod ni slutil, kakšen kralj je bil položen v živalske jasl, in cesar Avgust ni vedel, da bomo po Otroku iz njegovega imperija preštevali zemeljski čas.

Tedaj sta volk in jagnje res složno prebivala skupaj, kajti bil je mir po vsej deželi. Sporočilo rojstva, pospremljene-ga z angelskim petjem, pa so ob Mariji in Jožefu doumeli le pastirji nočnih straž.

Naj nam Devica in Božja Mati odpre oči za vrednost preprostih stvari, za blagoslov materinstva in starševstva, da se naši domovi napolnijo z otroki, ljubljenci Božjega kraljestva.

p. Krizostom Komar OFM

FRANČIŠKOV PRIJATELJ

Papeč Frančišek je 8. decembra 2020, na praznik Brezmadežne, razglasil leto sv. Jožefa, moža božje matere Marije, ki bo trajalo do 8. decembra 2021. Zaradi tega so letošnje številke Frančiškovega prijatelja posvečene temu molčečemu očetu iz Svetega pisma in nekaterim vzklikom iz litanij, ki so posvečene svetemu Jožefu. Ta številka se dotika teme: Zaščitnik svete Cerkve.

Fani Pečar v razlagi tematike opisuje Cerkev in kaj ta pomeni za nas. Frama se je srečala na 2. zorenju, ki je bilo misijonsko obarvano, saj so bili gosti s. Urša Marinčič in družina Gaberšček. V rubriki Božje stvarstvo lahko spoznamo čudoviti gorski svet. Mimo Višarij pridemo do Kamnitega lovca, kamor priporočamo, da se kdaj odpravite.

V intervjuju nam je p. Martin Kmetec spregovoril o svoji redovniški in duhovniški poti, pa tudi o strahovih in veselju zaradi službe, v katero ga je postavil papež Frančišek.

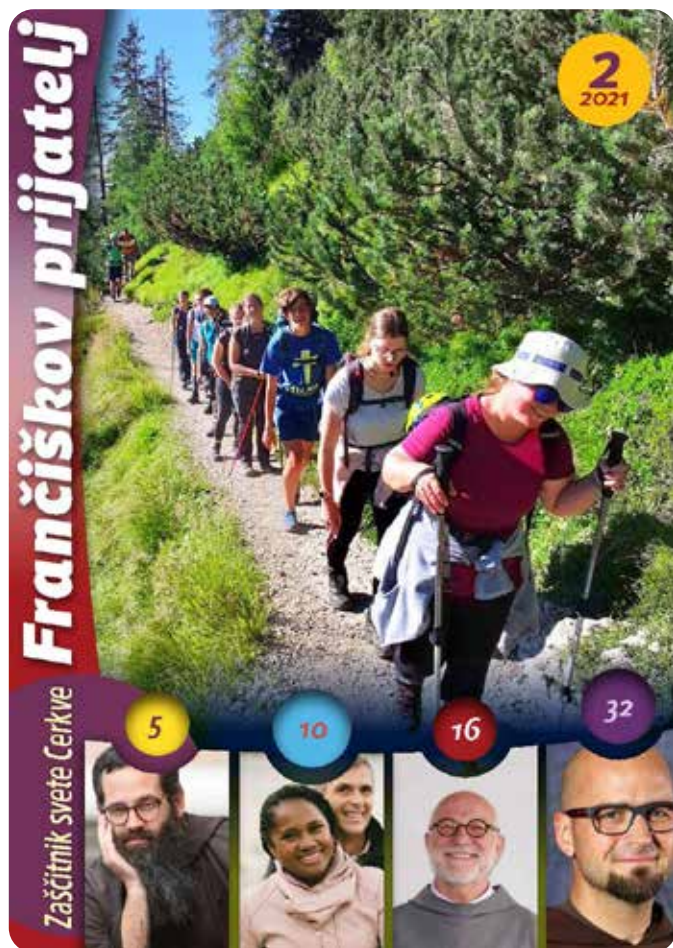
Vsak trenutek, ko se ljudje srečujemo, je nekaj lepega. To doživljajo tudi v drugih državah, še posebno pa v misijonskih deželah, kakršna je Kamerun.

Fantje so delali na Duhu dela in tako s svojimi pridnimi rokami pomagali, da je nekaj dela narejene-

ga in so kakšne skrbi manj. Ob tem pa so duhovno rasli in se povezali.

Zanimiv je br. Michael Joseph Goark. Tudi pri njem se vidi, kaj pomeni, ko človeka osvoji Božja milost in ga povabi, da oznanja evangelij. Tudi Marija Pilar Gullon in njeni prijateljici so pokazale, kaj pomeni močna vera v Kristusa, ki je ne omaje niti mučenje in smrt.

Še dogodki iz tujine in pa vse, kar je ujet v objektiv, vas vabijo, da prelistate ali elektronsko preberete novo številko Frančiškovega prijatelja.

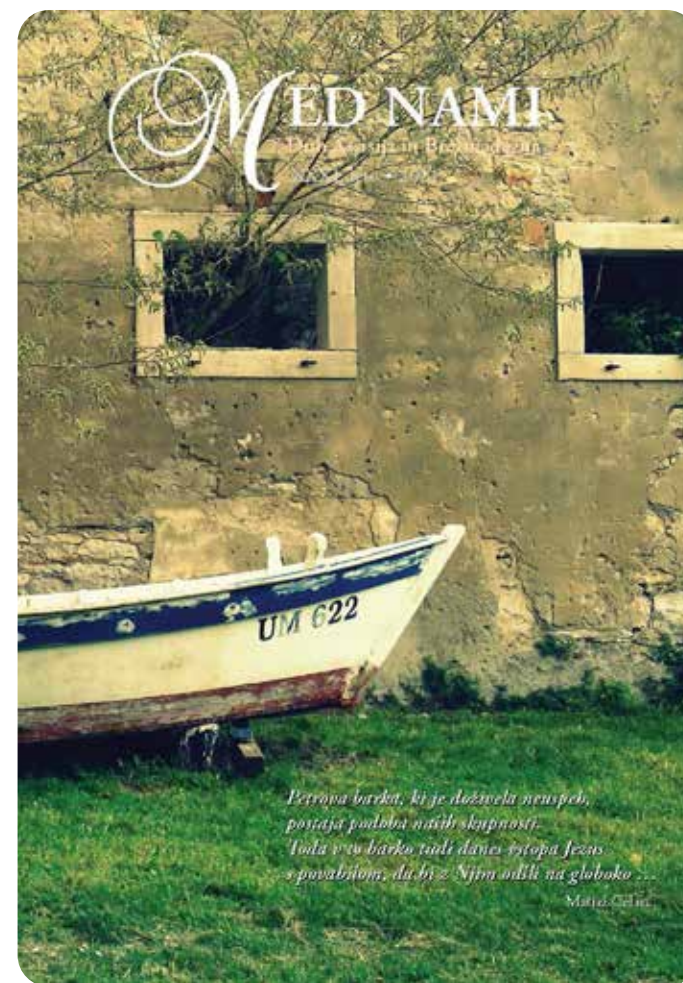
MED NAMI

Druga letošnja številka revije Med nami se podaja na morje z apostolom Petrom; po noči, v kateri ni nič ujel, ga Jezus povabi, naj odrine na globoko in vrže mreže. Že v uvodniku p. Andrej Sotler pravi, da se ga splača ubogati. To misel razvijajo in poglobljajo tudi drugi pisci: p. Martin Kmetec in Janja Ahčin v rubriki Duhovni pogledi, Matjaž Celarc v Svetopisemskih ikonah in tudi predsednica OFS Slovenije Fani Pečar, ki je tokratna gostja v rubriki Pogovor.

Da prinaša hoja za Jezusom drugačne prioritete in presoje o tem, kaj pomeni služiti Bogu, nam pove papež Frančišek v sestavku p. Milana Kosa. Kako je sveta Klara razumela to Jezusovo povabilo, nam posredujejo sestre klarise. OFS Slovenije je na duhovnem kapitlju nagovoril p. Bernard Goličnik v razmišljanju o odpuščanju, ki nas osvobaja notranjih vezi in prinaša svoboden pogled.

Tudi v rubriki Med moniriti se marsikaj najde: zlata maša p. Benamina Mlakarja in zapis o minoritskem misijonarju z zelenim klobukom – če vas zanima, kdo je to, odprite zadnjo številko revije Med nami.

Doživetij iz Assisija se spominjata zakonca Aleš in Ambra Vodopivec; da

življenje utripa, nam povesta zakonca Plestenjak v razmišljanju o »starševanju«; rubrika Otroci med nami prinaša lep slikopis o Petrovi dogodivščini z Jezusom in ribami.

Še kaj bi se našlo, med besedili vas bodo razveselile tudi zanimive fotografije, nekatere je prispeval mojster fotografije Ubald Trnkoczy, prav posebna pa je fotografija slapa Peričnik v objemu noči fotografa Sama Khama, s katero hvali Gospoda v sestri luni in zvezdah.

FRANČIŠEK SE SREČA S KLARO

Frančišek: Postoj punčka lepa, bi s tabo govoril,
nič hudega tebi jaz ne bom storil.
Le eno besedo, počakaj me malo,
le eno besedo, te nič ne bo stalo.

Klara: Me pusti pri miru in ne nadleguj,
rajši ti svojo zdaj pot nadaljuj,
v gostilni se boš ti še bolj veselil,
ko svoje boš vino na mizo dobil.

Frančišek: Prosim trenutek, kam pa hitiš?
Za eno besedo ti nič ne 'zgubiš!
Prosim trenutek, počakaj vsaj malo,
hitiš kot da pet te vetrov zdaj bi gnalo.

Klara: Najprej bom bratom jaz malico dala,
potem pa bom s tabo poklepetala,
le tu za tem grmom počakaj me ti,
naj prvo vsak brat košček kruha dobi.

In brate iz gozda je zdaj poklicala,
vsakemu košček en kruha je dala.
Ti bratje bili so gobavi vsi,
tega gledat' Frančišek mogel več ni.

Mihael, 16 let

Prošnja naše sestre Cvetke k Sveti Tereziji Deteta Jezusa v času epidemije

O, sveta mala Terezija, k tebi se obračam s svojo priprošnjo v času epidemije koronavirusa. Prosim te, sočutno poglej na nas, ki zaupamo v tvojo dobroto. Skloni se k meni, poslušaj moj glas in me usliši.

Goreče te prosim, izvoljena Marijina cvetka, prosi Marijo brezmadežno spočeto, naj nas blagoslavlja in stori vse, da bi bili obvarovani te hude bolezni, ki ogroža ves svet, in da bi bili kos tej preizkušnji.

Prosi za nas, sveta Mala Terezija, žalostno Jezusovo mater, Devico bolečin, ki je pod križem stala, ko je Jezus na njem visel, trpel in umiral, nam pa razodel, da je nase vzel vse naše bolečine in trpljenje. Ona naj prosi Križanega Jezusa, našega Odrešenika, naj se milo na nas ozre in nam da upanje za rešitev te pandemije, da bomo živeli v miru in blaginji. Marija nam pravi, da je njen Sin Jezus luč ljubezni in kar On za nas dela, dela vse iz goreče ljubezni do nas. Tako lahko zaupno pričakujemo, da nam bo pomagal.

Prosi za nas Marijo, zvesto priprošnjico pri Božjem prestolu, naj nam nakloni milosti, ki jih tako srčno želimo in pričakujemo. Naj nas tolaži in krepi vselej v življenju, saj nam je On vedno naklonjen v svoji dobroti in usmiljenju, predvsem pa tistim, ki trpijo na duši, na srcu in na telesu.

Prosi, sveta Mala Terezija, Brezmadežno Devico, naj sprejme to mojo prošnjo

in jo položi v plamen ljubezni svojega vedno odprtega srca. Ko jo bo večni Oče videl položeno v gorečem plamenu ljubezni Marijinega srca, vem, da je ne bo odklonil.

O, sveta Mala Terezija, tebe je Bog odlikoval z mnogimi milostmi in povečal z veliko čudeži. Upam, da bo tudi meni milostno podelil, da bom po tvoji priprošnji uslišana.

O, sveti Frančišek, goreči seraf v ljubezni do Jezusa Kristusa in zvesti Oče nas vseh, bratov in sester Frančiškovih družin, sveta Klara, sveta Elizabeta Ogrska in sveti Ludvik, prosite za nas!

Sestra Cvetka OFS

Javier Garrido

Rožice sv. Frančiška

na novo prebrane in premišljene (63)

PETERO PREMIŠLJEVANJ O PRESVETIH RANAH SVETEGA FRANČIŠKA

Rožicam je v večini običajno dodan tudi ta spis, ki je očitno izpod istega peresa ali vsaj iz istega okolja.

Peto premišljevanje o presvetih ranah (II)

Peto in zadnje premišljevanje pripoveduje o nekaterih videnjih, razodetjih in čudežih, ki jih je Bog po smrti svetega Frančiška storil in dopustil v potrjenje njegovih presvetih ran in v oznanjenje dneva in ure, ko mu jih je Kristus podelil.

O nekem svetemu bratu, ki je videl v čudoviti prikazni svojega umrlega tovariša.

V rimski pokrajini je imel neki zelo pobožen in svet brat tole čudovito videnje.

Neko noč mu je umrl brat, njegov najdražji tovariš, in zjutraj so ga pokopali pred korom. Še isti dan se je po kosilu umaknil v kot kora in pobožno prosil Boga in svetega Frančiška za dušo umrlega tovariša. In ko je takole vztrajno molil in prosil ves v solzah, je opoldne, ko so vsi ostali bratje šli spat, zaslišal velik šum po samostanu. Z velikim strahom obrne takoj oči h grobu svojega tovariša in zagleda pri vhodu v kor svetega Frančiška in za njim okoli groba veliko množico bratov. Njegov pogled gre še dalje in vidi na sredi samostana velik ogenj in sredi plamena dušo umrlega tovariša. In ogleda se po hodniku in vidi, kako hodi okoli samostana Jezus Kristus z velikim spremstvom angelov in svetnikov.

Ko opazuje vse to z velikim začudenjem, vidi, kako poklekne sveti Frančišek z vsemi brati, ko gre Jezus Kristus mimo kora, in pravi: "Presveti Oče in Gospod, zaradi neprecenljive ljubezni, ki si jo pokazal človeškemu rodu s svojim učlovečenjem, te prosim, usmili se duše mojega brata, ki gori v tistem ognju." A Kristus nič ne odgovori in gre mimo. Ko se vrne v drugo in gre mimo kora, poklekne sveti Frančišek s svojimi brati kot prej in ga takole prosi: "Usmiljeni Oče in Gospod, zaradi neskončne ljubezni, ki si jo pokazal človeškemu rodu, ko si umrl na lesu križa, te prosim, imej usmiljenje z mojim bratom." – In Kristus gre zopet mimo in ga ne usliši.

In zopet zavije okrog samostana, se v tretja vrne in gre mimo kora. Tedaj poklekne sveti Frančišek kot prej, mu pokaže roke, noge in prsi in pravi tako: "Usmiljeni Oče in Gospod, zaradi velike bolečine in velike tolažbe, ki sem ju skusil, ko si te rane vtisnil v moje meso, te prosim, usmili se onega brata, ki je v tistem ognju vic." – Glej čudo! Čim je sveti Frančišek tretjič prosil Kristusa v imenu presvetih ran, se Jezus brž ustavi, pogleda rane in usliši prošnjo, rekoč: "Tebi, Frančišek, izročam dušo tvojega brata."

S tem je hotel gotovo počastiti in potrditi slavne rane svetega Frančiška in očitno

pokazati, de se duše njegovih bratov, ki pridejo v vice, ne rešijo trpljenja in ne gredo v blaženost raja drugače kot zaradi moči njegovih ran, po besedah, ki jih je Kristus rekel svetemu Frančišku, ko mu jih je vtisnil.

Kakor hitro je Kristus izrekel te besede, je plamen sredi samostana izginil in umrli brat je stopil k svetemu Frančišku ter z njim in Kristusom in vsem blaženim spremstvom odšel poveličan v nebesa.

Ko ga je brat, njegov tovariš, ki je zanj molil, videl, da je bil prost vseh bolečin in je odšel v raj, se je močno razveselil in povedal potem natanko vse videnje drugim bratom; in z njimi vred je častil Boga in se mu zahvalil.

V hvalo Jezusu Kristusu in ubožcu Frančišku. Amen.

63. premišljevanje

Teološka apologija izredne moči, ki jo imajo Frančiškove rane pri sredništvu.

Po dveh neuspešnih poskusih Frančiškovega posredovanja že slutimo, da tretjič ne bo poskušal na isti način, ampak da prihaja nekaj močnejšega. In to so njegove rane. Nanje se sklicuje, da pokaže na svojo bližino z Jezusom in podkrepi svojo prošnjo.

Jezus deluje v tej pripovedi kar nekam neusmiljen, vendar je njegova navidezna neodzivnost v službi poudarjanja Frančiškovih ran. Pokazati hoče, na kaj naj se sklicujemo pri svojih prošnjah.

Rane so simbol slehernega človeškega trpljenja, ki lahko postane odrešilno, a le kadar je združeno s Kristusovim.

Posodobljeni prevod Alojzija Resa pregledal in odmeve br. Javierja Garrida prevedel br. Miran Špelič. Se nadaljuje.

SVETA DEŽELA: KORENINE VERE IN CERKVE

Razmišljanje p. Frédérica Mannsa OFM
Prevedel p. Stane Zore OFM
2. nadaljevanje

1. Korenine krščanske vere so v judovstvu

Govoriti moramo o koreninah. Če so korenine nekega drevesa zdrave, je vse drevo zdravo. Globlje so korenine, višje lahko zraste drevo. Vendar moramo opozoriti, da so korenine in sadovi nekega drevesa, čeprav niso ločeni, vendar dve različni stvari. Korenine krščanske vere so v Svetem pismu in v judovstvu.

Iz tega razloga moramo pogledati, kako je Jud doživljal Boga v *Sveti deželi*, zlasti v templju, kjer je bil Bog navzoč. Preden je postalo romanje krščansko izkustvo, je bilo judovsko izkustvo. Trikrat letno so se morali vsi moški povzpeti v Jeruzalem, pa ne samo zato, da bi videli Boga, ampak tudi zato, da bi jih Gospod videl.

Judje, razen tistih v Judeji, v Jeruzalem niso romali trikrat, ampak morda enkrat, dvakrat na leto; tisti, ki so pripadali diaspori, so ponavadi prihajali samo za binkošti.

Čeprav je Sveto pismo dolžnost nalagalo samo moškim, so v resnici prihajale cele družine. Pod vplivom helenističnega in potem rimskega sveta se je judovstvo moralo odpreti in dati prostor tudi judovski ženski.

Romar je moral hoditi (romanje se je v hebrejščini imenovalo *regalim*, od *regel* = noga) pet dni, če je prihajal iz Galileje, en dan pa, če je prihajal iz Judeje. Romarji iz Galileje so se vsi zbrali na vaškem trgu, da so potem skupaj krenili. Hodili so ob Jordanu, da so se lahko umivali in

se izognili Samarijanom. V Jerihi so prišli vsi skupaj in se povzpeli proti Jeruzalemu med petjem stopniških psalmov ali psalmov vzpona. Romanje so imenovali *'aliyah* – *vzpon*, geografski vzpon, ki ga je spremljal duhovni vzpon.

Ko so prišli v Jeruzalem, je bila obvezna obredna kopel, preden so se lahko povzpeli v tempelj. »Kdo se bo povzpел na Gospodovo goro, kdo sme stati na njegovem svetem kraju? Tisti, ki je nedolžnih rok in čistega srca« (Ps 24,3-4) Povsod okoli templja so bili prostori za obredne kopeli in arheologi so jih odkrili. Doživetje očiščenja je bilo del romanja. Že Janez Krstnik, Mesijev predhodnik, je romarje »umival« v reki Jordanu. Prerok Ezekiel je napovedal, da se bo nova zaveza začela z očiščenjem.

Po očiščenju je romar kupil žival, da jo je daroval v daritev. Obstajale so različne vrste daritev: daritve za porodnice, daritve za greh, občestvene daritve. Vsak je moral plačati tempeljski davek in izročiti desetino svoje letine.

Še več, romarja so vodili k *vzgoji za tišino*. V jeruzalemskem templju je bila pod Salomonovim stebrenikom tržnica, na različnih dvoriščih pa so imeli razprave. Toda bolj ko se je romar bližal dvoru mož in oltarju, bolj so ga vodili k »doživetju tišine«. V svetem in v presvetem je bila popolna tišina.

Doživetje jeruzalemskega templja je bilo tudi *doživetje noči*. Edini tempelj na svetu, ki ni imel čisto nobenih kipov, je bil tempelj v Jeruzalemu. Kljub temu je romar hotel videti Božje obličje. V presvetem je bila tema. Bog ostane povsem Drugi. Kdor je hotel doživeti Boga, so ga poslali k bratu. Vendar so duhovniki med

romanji odstirali zavese pred svetim v templju, da so romarjem omogočili, da so videli okrasje na zidovih, kjer so bili uprizorjeni kerubini, ki so si gledali v obraz in se pokrivali s krili. Duhovniki so govorili: Poglejte te kerubine. Tako vas Bog ljubi.

Kateheza, ki so jo imeli za romarje, je opozarjala, da je vsak človek tempelj. Pavel v 1 Kor 6,19 govori o templju telesa. V glavi, ki ima sedem odprtih, vsak človek nosi *menoro*. Božjo luč mora nositi drugim. Naučiti se mora nasmehniti. Romar je tisti, ki je ponovno odkril veselje.

Velikonočna kateheza jih je spominjala na štiri noči odrešenja: noč stvarjenja sveta, noč Izakove daritve, noč izhoda iz Egipta in noč Mesijevega prihoda. Ta teologija noči je dejansko teologija upanja. Bog poseže v zadnjem trenutku, ko ljudje mislijo, da ni več upanja.

Kateheza binkoštnega praznika je spominjala, da je bila postava dana ljudstvu v *puščavi* in ne v Izraelovi deželi. Ker je bila dana v puščavi – nikogaršnji deželi, je to pomenilo, da postave ne more nihče privatizirati. Nihče nima pravice reči, da je postava njegova ali da je njegova razlaga edina. Bog ostane gospodar svoje besede, ki

jo je zaupal ljudem v sedemdesetih jezikih, se pravi, da jo je zaupal vsem ljudstvu.

Kateheza šotorskega praznika (*sukot*) je bila bolj bogata: vsak je moral en teden prebivati pod šotori in se spominjati, da ljudstvo, ki je izšlo iz Egipta, ni imelo stalnih in trdnih bivališč. Romar je moral vzeti vejo palme, limone (*etrog*), vejo vrbe in vejo mirte. Ti simbolični predmeti, nekateri so bili dišeči, drugi so bili brez vonja, so spominjali na občestvo svetih. So tisti, ki se učijo in delajo dobra dela, in so tisti, ki se ne učijo in ne delajo dobrih del. Vendar Bog gleda na svoje ljudstvo v celoti. Vonj enih prehaja na druge. Še več, vsak nosi v sebi svojo palmo in svoj *etrog*. Palma ustreza hrbtenici, dišeči *etrog* pa je srce. Romar je povabljen, da si izpraša vest: njegove misli in njegova dela morajo biti dobra, če se hoče povzpeti na Gospodovo goro.

Izraz »*biti viden od Gospoda*«, ki so ga uporabljali za romanje, pomeni tudi biti sojen od Boga (*Rosh Ha-Shana*). Bog odloča, koliko pšenice bo dal Izraelu za veliko noč, koliko sadja za binkošti in koliko dežja za šotorski praznik. Vse je odvisno od moralnega vedenja romarjev. Videti Boga pomeni tudi biti viden od njega.

Duhovniki v templju so bili razdeljeni v 24 razredov in vsak razred je imel samo dva tedna službe. Duhovniki, ki so bili v službi, so en teden prebivali v templju, v dvorani z ognjiščem. Zjutraj so pred sončnim vzhodom recitali molitve, nato pa so žrebali za razdelitev dela. Najpomembnejši obred vsakega dneva je bila daritev jagnjeta: daritev se je imenovala *tamid* (večen). Moško enoletno jagnje brez napak je predstavljalo majhno vsakdanjo veliko noč. Ljudska teologija je trdila, da je bil tisti, ki je bil navzoč pri daritvi jagnjeta, na novo ustvarjen, oživen in je bil podoben enoletnemu otroku. Njegovi grehi so bili izbrisani. Teologijo ponovnega rojstva so osvojili kristjani, zlasti

v Prvem Petrovem pismu, da bi opredelili krst, ki so ga obhajali za veliko noč.

Potem ko je duhovnik daroval *tamid*, je bil na voljo vernikom, bodisi za darovanje daritev bodisi za razlaganje postave; razlage so potekale pod Salomonovim stebrenikom. Judovski duhovnik je bil predvsem strokovnjak za Božjo besedo, ki jo je moral biti sposoben razlagati.

Veliki duhovniki so bili izbrani iz bolj bogatih družin. Rimljani so službe za eno leto prodali tistim, ki so več plačali. Tudi oblačila velikega duhovnika so imeli oni pod ključem v trdnjavi Antoniji. Če so se veliki duhovniki ukvarjali s politiko, so jim zagrozili, da jim ne bodo dali oblačil za praznik *kipur*. Neko talmudsko besedilo omenja, da so bile slovesnosti – pod duhovnikom Simonom Pravičnim – vedno opravljene v skladu s predpisi. Toda štiri-deset let pred razdejanjem templja se je za *kipur* zamenjala barva, žreb »za Boga« ni bil nikoli v desni roki in *menora* se ni nikoli ugašala v svetem. Nekateri veliki duhovniki so bili pokvarjeni, veliko duhovnikov tudi ni mislilo na nič drugega, kakor na trgovanje s kožami živali, ki so bile žrtvovane.

Imamo veliko besedil, ki omenjajo, da so bile družine velikih duhovnikov pokvarjene: skušale so se samo obogatiti in niso kaj prida skrbele za versko izobrazbo ljudstva. V resnici so v tednu službe duhovnike spremljali nekateri laiki, postili so se skoraj cel teden in premišljevali o 1 Mz 1: imenovali so jih *maamadot*.

Zelo zgodaj se je v judovskem svetu rodila nova institucija, *sinagoga*, ki je bila v začetku znana kot hiša za študij in zbiranje, kjer duhovnikova navzočnost ni bila nujna. Laiki, ki jih je prizadela majhna pobožnost duhovnikov, so se organizirali tako, da so se ob uri darovanja žrtev zbirali bodisi v templju bodisi v sinagogah. Tudi sinagoge so imenovali *maamadot*: v njih so se laiki zbira-

li k darovanju žrtev z molitvami, postenjem in premišljevanjem o besedilih o stvarjenju.

Tempelj so poimenovali »Libanon«, ker je bil kraj, na katerem je Bog odpuščal grehe. Gora Morija je med drugim spominjala na daritev Izaka, z bogato teologijo *aqeda*, ki se nahaja v sinagoški različici v 1 Mz 22. Imeli so ga za kraj, kjer je bil ustvarjen in pokopan Adam. Spominjal je na Jakobovo lestev, na izhod iz Egipta, kjer so bile v pre-svetem poleg Aronove palice skrinja zaveze, voda iz Miriaminega vodnjaka in mana. Obiskati tempelj je pomenilo premišljevati o celotni zgodovini odrešenja: o stvarjenju Adama, daritvi Izaka in o izhodu. Bil je tudi predpodoba nebeškega templja.

Ko je veliki duhovnik prišel pred Boga, je na srcu nosil naprsnik z dvanajstimi kamni, ki so spominjali na dvanajst Izraelovih sinov. Na svojem plašču je na spodnjem delu nosil zvonce, ki so spominjali na 70 ljudstev zemlje. Duhovništvo je bilo služba za druge.

Gostoljubje je bila sveta dolžnost. Nekateri romarji so stanovanje našli pri družinah iz njihovega kraja, drugi pri prijateljih. Večina je taborila zunaj obzidja, vendar vedno znotraj mestnega prostora, ki je ob tej priložnosti vključeval Betfago in Betanijo. Mnogi so romarje pričakovali, ker

so v zameno za gostoljubje prejeli kakšno darilo ali kak tipičen izdelek dežele, iz katere je prihajal romar.

Kako naj danes vključimo razsežnost vračanja k izvirom?

Korenine naše vere so v judovstvu. Vsako romanje mora biti priložnost za ponovno odkritje teh korenin z bogastvom Božje besede (ki jo je treba razlagati, ker ima 70 pomenov), z judovskim čutom za molitev in za prvenstvo Boga v vsakdanjem življenju. Poleg tega bi bilo bodoče romanje potrebno pripraviti z resnim branjem Svetega pisma. Vedno več je bibličnih krožkov in bibličnih tednov. Tudi po romanju mora branje Svetega pisma ostati najlepši sad romanja.

Predvsem drugim bi bilo potrebno krščansko življenje pokazati kot navaden mimohod po tej zemlji: »Romarji ste in tujci,« pravi Prvo Petrovo pismo. Krščansko življenje je pot. Prvotna opredelitev krščanstva v Apostolskih delih je bil *odos*. Hoditi pomeni napredovati, nikdar se ustaviti in nikdar misliti, da smo prišli do popolnosti krščanskega življenja.

Če mora romanje omogočiti verniku, da se očisti, mu je treba ponuditi in omogočiti, da pristopi k zakramentu sprave. Veliko romarjev je izrazilo prošnjo, toda če v svetiščih ne najdejo spovednikov, ostanejo nepotešeni.

Poleg tega mora romanje, če naj omogoči izkustvo Boga, pospeševati izkušnjo srečanja z bratom. »Gledal sem namreč tvoj obraz kakor človek gleda božje obličje,« je dejal Jakob svojemu bratu Ezavu po boju pri *Jaboku* (1 Mz 33,10). »Videl si svojega brata, videl si Boga,« so razlagali cerkveni očetje. Z drugimi besedami mora zahodni kristjan, ki pride v Sveto deželo, imeti možnost, da se sreča z judom, z muslimanom in tudi z vzhodnim kristjanom, če se hoče vrniti h koreninam vere in Kristusove Cer-

kve, ki ni omejena samo na rimsko Cerkev.

V judovskem izročilu je romar izkoristil romanje za plačilo desetine. Judovstvo zapoved *Ljubi Boga z vsemi svojimi močmi* (prim. 5 Mz 6,5) razlaga tudi kot ljubiti Boga s svojim denarjem. Lahko je ljubiti Boga z besedami, ko pa se ta ljubezen dotakne denarnice, postane težje. Veliko karizmatičnih skupin zdaj od svojih članov ponovno zahteva desetino. Romarje je treba spomniti na svetopisemsko besedilo: »In ne prikažite se pred menoj praznih rok!« (2 Mz 23,15).

Če je romanje *vzgoja k tišini*, je romarjem treba omogočiti doživetje tišine. Za tišino bi bilo potrebno vzgojiti ne samo romarje, ampak tudi nekatere organizatorje romanj, ki od jutra do večera ne izpustijo mikrofona.

Romanje mora biti tudi priložnost za postavljanje vprašanj. Eno izmed vprašanj je: *Ali ima Jeruzalem še vedno kak pomen za kristjane?*

Za razumevanje zgodovine in sporočila tega mesta se moramo zavedati izziva, ki ga postavlja zemeljskim zakonom: v njegovi zgodovini se razodeva nadnaravno. To prestolnico so zgradili na gričih brez vode, daleč od morja in od vsake reke. Povišana v prestolnico Izraela je v teku enega tisočletja – od Davida do Jezusa Kristusa – dobilo dež prerokov, katerih spisi so zbrani v Svetem pismu.

Da bi kralj David odvrnil kugo, ki je grozila mestu, je poiskal Jebusejca in ga prosil za drva in za žival za daritev svojemu Bogu. Še več, David spoštuje ime jebusejskega božanstva – *Hieroušalaim* – kar pomeni *ustanova boga Salema*. Usoda mesta je zapisana v tem intuitivnem dejanju, ki dve ljudstvi združuje v češčenju enega samega Boga.

Salomon, Davidov sin, zgradi prvi tempelj, posvečen Jahveju, stvarniku neba in

zemlje, s sodelovanjem Hirama, tirskega kralja, ki pošlje cedre z Libanona. V molitvi ob posvetitvi templja prosi Jahveja, naj poslušaj tudi molitev tujca, ki bo prišel v sveto mesto.

Leta 536 je Cir, perzijski kralj, pogan, ki ga Sveto pismo imenuje *Božji prijatelj*, dovolil Judom, da so se vrnil v svojo deželo: ponovno so zgradili drugi tempelj in obzidje mesta.

Ko Herod postane kralj Judeje, se on, Idumejec, loti velikanskih del za lepšanje judovskega templja. Čisto zagotovo mora biti tempelj že po poklicanosti hiša molitve za vsa ljudstva.

Z razdejanjem templja položaj v Sveti deželi postane bolj problematičen. Judje so na takšno katastrofo dali svoj odgovor: med Judi je vladalo ljubosumje. Tempelj je bil razdejan zaradi tega. Zeloti so nadaljevali z oboroženim bojem, ki se je končal z osvojitvijo Masade. Potem je bil leta 135 uničen Jeruzalem in je bila ustanovljena Elia capitolina. Kristjani iz judovstva so odšli v Pelo, kjer jih je veliko postalo krivovercev, elkasaitov. Drugi so se leta 73 po padcu

Masade vrnil v Jeruzalem. Kristjani iz judovstva, ki so imeli 15 škofov, so morali pustiti prostor škofom iz poganstva. Njihova apokrifna literatura je bila odrinjena. Številni apokrifi so v resnici judovsko-krščanske *hagade* (Jakobov protoevangelij, Marijino zaspanje, tesar Jožef).

Jeruzalem, ki je bil v svojih začetkih jebusejski, v Davidovem obdobju judovski in v bizantinski dobi krščanski, je ob koncu 7. stoletja postal muslimanski. Ob koncu 10. stoletja se je kristjanom zdelo neznosno, da so sveti kraji Cerkve v muslimanskih rokah in da lahko oni nadzirajo romanja. Križarji leta 1099 iz Jeruzalema ponovno naredijo krščansko

mesto. Francišek Asiški je hitro doumel, da nasilje ne rešuje nobenega problema: vredno je bilo poskusiti z dialogom z islamom. To je namreč storil, ko je šel in poiskal egiptovskega sultana Al Kamila.

Vsakokrat, ko je neka sila na izključujoč način vsilila svojo oblast nad mestom, je Jeruzalem doživel obdobje napetosti. V Svetem pismu ima poslanstvo biti mati vseh narodov in ne ljubica samo enega.

Veliko kristjanov je naredilo napako, ko so v judovstvu videli konkurenčno in zato sovražno religijo. Če kristjani po 2. vatiškem koncilu ne morejo več zagovarjati teologije zamenjave, se mora tudi Izrael spomniti, da dostojanstvo prvorojenstva ne pomeni biti edini sin.

»Prosimo za mir v Jeruzalemu« (Ps 122,6), je dejal psalmist pred več kot tri tisoč leti. Zakaj? Ker je Jeruzalem v Aziji, na križišču Sredozemlja, Afrike in Zahoda. Ker ima njegovo prebivalstvo, ki je sem prišlo iz stotine dežel sveta, svoje korenine v globini človeštva. Izrael, pravi mikrokozmos veselja, ki polovično izhaja iz zahodnih in druga polovica iz nerazvitih držav, je statistično

narod posredovanja, preko katerega bi moralo iti oznanilo rojstva novega človeka in s seboj spravljenega človeštva.

»Pravičnost in mir se bosta poljubila,« poje psalm 85. Sprava ne bo mogoča, dokler si vsi ljudje, razsvetljeni po moči odpuščanja, ne bodo nehali domišljati, da so edini ljubljeneec Jeruzalema. To je cena, ki jo je treba plačati za mir.

Jozuetova knjiga pravi, da je mir Božje ime, ker je dal Gedeon oltarju, ki ga je postavil, ime *Adonai šalom*. Ne gre torej za to, da bi izdelovali nove ideologije, ampak da sprejmemo Boga, ki trka na vrata. Bog zaveže je vedno zahteval od Izraela, da mora spoštovati tujca, ki biva v njegovi sredi. Dokler ne bo miru na teh področjih, toliko časa ne bo miru v Jeruzalemu. Kristjani, ta neznatna manjšina, ki je navzoča v Jeruzalemu, so poklicani, da so most med judovskim in muslimanskim svetom. Vendar je ta težka poklicanost možna le, če bodo kristjani znali obdržati svojo identiteto in bodo delali za to, da ponovno najdejo svojo edinost.

Navajam odlomek pisma jeruzalemskih patriarhov iz leta 1993, ki zadeva poklicanost svetega mesta: »Po zaslugi premišljevalnega branja Svetega pisma kristjani v veri priznavajo, da je dolga zgodovina Božjega ljudstva z Jeruzalemom v njegovem središču zgodovina odrešenja, ki uresničuje Božji načrt v in po Jezusu iz Nazareta, Kristusu.«

Edini Bog je izbral Jeruzalem, da bi bil kraj, kjer njegovo sveto ime prebiva sredi njegovega ljudstva, tako da bi mu to moglo izkazovati vsečno bogočastje. Preroki gledajo proti Jeruzalemu zlasti po očiščenju v izgnanstvu: mesto se bo imenovalo »mesto pravičnosti, zvesto mesto« (Iz 1,26-27), kjer Gospod prebiva v svetosti kakor na Sinaju (prim. Ps 68,18). Gospod bo mesto postavil v središče narodov (Ez 5,5), kjer bo drugi tempelj postal hiša molitve za vsa ljudstva

(Iz 2,2; 56,6-7). Jeruzalem, napolnjen z Gospodovo navzočnostjo (Iz 60,1), mora biti mesto, ki ima vrata vedno odprta (Iz 60,11). Njegov nadzornik bo mir in njegov priganjač pravičnost (Iz 60,17).

V svoji veri kristjani verujejo, da je Jeruzalem prerokov predvideni kraj odrešenja v in po Jezusu Kristusu. V evangelijih Jeruzalem odkloni Poslanega, Odrešenika; in On joče nad njim, ker je to mesto prerokov in tudi mesto odrešenjskih dogodkov – Jezusova smrt in vstajenje – popolnoma izgubilo vizijo poti k miru (prim. Lk 19,42).

V Apostolskih delih je Jeruzalem kraj daru Duha, kraj rojstva Cerkve (Apd 2) in skupnosti Jezusovih učencev, ki morajo biti njegove priče ne samo v Jeruzalemu, ampak vse do meja zemlje (Apd 1,8). V Jeruzalemu je prva krščanska skupnost živela ideal Cerkve in tako ostaja stalna oporna točka.

Razodetje razglša napoved novega in nebeškega Jeruzalema (Raz 3,12; 21,2, prim. Gal 4,26; Heb 12,22). To sveto mesto je podoba novega stvarstva in želje vseh ljudstev, kjer bo Bog obrisal vse solze in kjer »smrti ne bo več, pa tudi žalovanja, vpitja in bolečine ne bo več. Kajti prejšnje je minilo« (Raz 21,4).

Se nadaljuje

Darovi za Sveto deželo (april - maj 2021):

10,00 €	Miran Dolšak
17,50 €	Franc Kolenc
20,00 €	Marjeta Humar, Andrej Jandrešič, družina Osredkar
30,00 €	Rafaela Grm, Terezija Kocmur, Alojzija Munda
40,00 €	Štefan Bahun, Ana Bogovič
50,00 €	Kristina Car, Mitja Rihtaršič, Mira Škufca Lukman, Marija Minka Šumer
60,00 €	Nika Beravs, Vlasta Globevnik
200,00 €	Zdenka Kočan
777,50 €	SKUPAJ

Romanje v Sveto deželo

SVETA DEŽELA Z ZLATOMAŠNIKI -
ROMANJE PO POTEH NOVE ZAVEZE
IN DELU STARE ZAVEZE

s škofom dr. Jurijem Bizjakom,
in zlatomašniki 2020 ter 2021

od 21. do 29. avgusta 2021
[prestavljeno: od 7. do 15. aprila 2021]
letalo / avtobus, 9 dni / 8 noči

Program: 1. dan: 21. 8. Polet v Tel Aviv, pristanek zvečer, sv. maša, namestitev v hotelu v Betlehemu.

2. dan: 22. 8. Dan za STARO ZAVEZO: Beršeba z obiskom Abrahamovega središča, sv. maša, nadaljevanje po puščavi mimo Dimone do Eilata, večerja, prenočevanje.

3. dan: 23. 8. Dan za STARO ZAVEZO: sv. maša v kapeli Eilatu, obisk parka Timna in svetega šotora, povratek v Jeruzalem, prenočevanje.

4. dan: 24. 8. JERUZALEM: Božji Grob, sv. maša, Coenaculum, Getsemani, Oljska gora, nočitev v Jeruzalemu.

5. dan: 25. 8. ... pojdem v Galilejo: obisk Qasr al Yahud (kraj krščevanja ob Jordanu, biblična Betanija), najstarejšega mesto na svetu, Jeriha, sv. maša, Kana Galilejska, namestitev v Nazaretu.

6. dan: 26. 8. Nazaret: Bazilika Oznanjenja, sv. maša, obisk sinagoge, sv. Jožef, Tabga, Kafarnaum, Golan, povratek v Nazaret.

7. dan: 27. 8. Gora Tabor, sv. maša, skozi Samarijo, Jakobov studenec, Samarijani, Sebasta, namestitev v Betlehemu.

8. dan: 28. 8. Betlehem: sv. Hieronim, sv. maša, Pastirske poljane, Ein Karem, nočitev v Betlehemu.

9. dan: 29. 8. SKLEPNA SLOVESNOST, sv. maša pri sv. Petru v Jafi, odhod domov.

CENA romanja je 1.220 €, pri udeležbi nad 40 oseb; če je romarjev pod 40, se cena zviša za 60 €, če je romarjev 20, se cena zviša za 100 €.

V ceno je vključeno: letalski prevoz, avtobusni prevozi v Izraelu, vstopnine za kraje, ki so navedeni v programu, polpenzijska namestitev v 2 ali 3 posteljnihi sobah, hrana zjutraj in zvečer, nezgodno zavarovanje tujina, vodstvo romanja. V ceno niso vključene napitnine za šoferje in strežno osebje v hotelih - 30 € na osebo. Doplačilo za enoposteljno sobo - 190 €. Možnost okrepčila čez dan (kosilo) bo lahko na željo v lastni režiji.

PRIJAVA: prijavitelj s spletno prijavnico na strani Komisariata za Sveto deželo, po prejemu prijavnice vam pošljemo podatke za plačilo akontacije romanja (470 €); prijava je potrjena, ko je poravnana akontacija, navesti je potrebno ime in priimek točno tako, kot je v potnem listu, številko potnega lista ter datum veljavnosti (ob začetku potovanja mora biti veljaven vsaj še 6 mesecev), naslov ali e-pošto, navedite osebo s katero želite biti v sobi (ime in priimek), oz. da želite imeti enoposteljno sobo. Prijave sprejemamo takoj - do zasedbe mest. Zavarovanje možnosti odpovedi romanja lahko uredite na Komisariatu. Natančnejše napotke za romanje boste dobili 15 dni pred odhodom, kakor tudi podatke za drugi del plačila.

p. Peter Lavrih, ofm

Romanje v Assisi, Greccio, La Verna

od petka, 17., do nedelje, 19. 9. 2021
BUS 3 dni/2 noči

1. dan: LJUBLJANA - GRECCIO - ASSISI. Zgodnji odhod iz Ljubljane (Vič, Tržaška 85) ob 5.00 uri. Vožnja po vipavski dolini, Vrtojba AC (postanek za vstop). Nadaljevanje v Greccio, v Rietinsko dolino do Frančiškovega Betlehema, sv. maša, nadaljevanje do Sv. MARIJE ANGELSKE, namestitev za 2 noči, večerja, prosto.

2. dan: MESTO ASSISI, stolnica sv. Rufina, sv. Klara, Frančiškov grob, sv. Damijan ... in prosto za asiški navdih, Marija Angelska - Porziuncula, sv. maša, večerja, nočitev.

3. dan: LA VERNA, sklepna sv. maša na Frančiškovi Kalvariji, kjer je prejel Kristusove rane. Povratek domov s prihodom v poznih večernih urah.

CENA ROMANJA - članska cena: 295 € (za 40 mest, za 30 mest je 350 €; za 20 mest je 380 €).

Vključeno je: avtobusni prevoz na celotni relaciji, organizacija, vodstvo, avtobusne takse v Asissiju, parkirnine, 1x polpenzion, 1x polni penzion v hotelu pri Mariji Angelski v standardnih sobah s TWC). Doplačilo enoposteljna soba je 50€.

PRIJAVE že sprejemamo, sicer do zasedbe mest v avtobusu. Zadnji možni termin, če bodo še mesta, do 25. aprila 2021; Zagotovite si prostor, zato se takoj prijavite! OB PRIJAVI PLAČILO 150€ in prijava je sprejeta, ostalo 2 tedna pred odhodom. Voditelj romanja p. Marjan Čuden OFM, provincijal

PRIJAVE po pošti, telefonu, na spletu ali e-pošti:
DRUŠTVO PRIJATELJEV SVETE DEŽELE V SLOVENIJI
Tržaška 85, 1000 Ljubljana, SLOVENIJA
Telefon: 01 24 44 250, GSM: 041 669 134
www.sveta-dezela.si
komisariat@rkcs.si

Pri prijavi vedno oddajte podatke:

priimek in ime, rojstni datum, naslov,

številka osebne dokumenta, e-naslov in telefon

Pozabljene spretnosti

BABIČINO PECIVO Z MARMELADO

Na oratoriju ali na srečanjih Frančiškovih otrok se ne zgodi tako poredko, da nas kdo od starejših preseneti s pecivom. Med različnimi možnostmi se nam je v spomin vtisnilo babičino pecivo.

Potrebno:

- 4 ceta domača jajca
- 20 dag sladkorja
- 1 vanilijev sladkor
- 1 dl olja
- 1 dl vode (lahko tudi mleka, čeprav v tem primeru biskvit ne bo tako rahel)
- 20 dag gladke moke
- 1/2 vrečke pecilnega praška

Za nadev potrebujemo:

- nekaj žlic marmelade
- 1 mali lonček kisle smetane ali več
- 1 polna pest kokosove moke

Pekač (približne velikosti 30×15 cm)
namastimo z oljem.

Priprava: Cela jajca, sladkor in vanilije sladkor stepemo v fino penasto zmes. Počasi prilivamo izmenično olje in vodo (mleko). Na koncu po žlicah dodajamo moko s pecilnim praškom (vse to lahko delamo z električnim mešalnikom).

Maso vlijemo v pekač in pečemo v predogreti pečici brez ventilatorja na 180 stopinj približno 20 minut. Tako pripravljen biskvit ohladimo, in potem prerežemo na dva dela.

Spodnji del biskvita najprej na tanko premažemo z najljubšo marmelado, po marmeladi naneseemo kisko smetano in vse skupaj pokrijemo z drugim delom.

Na zgornji del zopet nanesimo marmelado in vse skupaj posipamo s kokosovo moko.

Tako pripravljeno pecivo razrežemo na kvadratne kose in se z njim posladkamo.

NAGRADNA RAZREZANA UGANKA

Posamezne kvadrate 3 x 3 prenesite v mrežo tako, da boste ob njihovi pravilni razporeditvi skupaj z že vpisanimi črkami lahko v vodoravnih vrstah prebrali odlomek iz evangelija po Janezu.

Sestavil: Matej Pavlič

K	D	O
E	G	A
S	O	V

M	I	
V	E	
E		K

E	R	
T	E	M
E	P	I

J	E	
A	S	L
O	Č	I

E		V
I	N	
K	A	M

M	U	
A		Z
L	A	

	T	E
N	E	
	G	R

V	O	J
A	T	A
I		J

			R		S			
				B	R			
			R	A	Ž			

Pravilna rešitev iz prejšnje številke se glasi:
TUJEC SEM BIL IN ME NISTE SPREJELI!

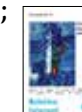
Na uredništvo ste poslali 32 pravih odgovorov. Hvaležni smo vam za vaše vztrajno sodelovanje.

Tokratni nagrajenci so:

1. nagrada: **Leonida Jerkovič**, Robičeva 66, SI-2341 Limbuš.
2. nagrada: **Antonija Bolka**, Poženik 10, SI-4207 Cerklje.
3. nagrada: **Ana Alessandra**, Jakčeva ul. 2, SI-8000 Novo mesto.

Rešitve pošljite na uredništvo Brata Frančiška (Ul. škofa Maksimilijana Držečnika 7, SI-2000 Maribor) do 10. avgusta 2021. Čakajo vas naslednje nagrade:

1. nagrada: Christian Gostečnik OFM: Bolečina ločenosti;
2. nagrada: Zadnja številka revije Magnificat;
3. nagrada: CD Hvalnice in večernice

prevedel br. Jan Dominik Bogataj OFM
SV. BONAVENTURA: DREVO ŽIVLJENJA

Spis Drevo življenja sodi med Bonaventurova dela s področja duhovnosti, kjer za razliko od bolj filozofsko naravnanih in mistično spekulativnih del postavlja v ospredje premišljevanje Kristusovega življenja v podobi drevesa. Čeprav je Drevo življenja bolj pobožnostne narave, v jedru ohranja teološko vizijo, ki jo je Bonaventura že prej razvil v Potovanju duše k Bogu.

V 48 premišljevanjih, razdeljenih glede na trojno skrivnost Odrešenikove zemeljske poti – *mysterium originis* (skrivnost izvora), *passionis* (trpljenja) et *glorificationis* (in poveličanja) –, ki so predstavljene v podobi treh vej, ko se vsaka razrašča naprej še v štiri, serafski učitelj na vsako teh dvanajstih vej naniza štiri sadove, ki zrastejo na njih.

Spis Drevo življenja bralca vključi v dinamičen proces priličenja Kristusu v njegovem življenju, smrti in vstajenju prek privzeta Kristusovega trpljenja in smrti, ko udeleženos pri križu vodi onkraj, k vstalemu življenju v ljubezni Trojice.

format 12,5 × 20 cm
mehka vezava
obseg 120 strani
cena 10 €

Predstavljeno lahko naročite na naslovu: **Založba Brat Frančišek**
Prešernov trg 4; 1000 Ljubljana; telefon: 01 24 29 314; e-mail: zbf@ofm.si
www.ofm.si/zbf

